

I

(Akty przyjęte na mocy Traktatów WE/Euratom, których publikacja jest obowiązkowa)

ROZPORZĄDZENIA

ROZPORZĄDZENIE RADY (WE) NR 215/2008

z dnia 18 lutego 2008 r.

w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską,

uwzględniając Umowę o partnerstwie między członkami grupy państw Afryki, Karaibów i Pacyfiku, z jednej strony, a Wspólnotą Europejską i jej państwami członkowskimi, z drugiej strony, podpisaną w Kotonu dnia 23 czerwca 2000 r. ⁽¹⁾ i zmienioną w Luksemburgu dnia 25 czerwca 2005 r. ⁽²⁾ („umowa AKP-WE”),

uwzględniając decyzję Rady 2001/822/WE z dnia 27 listopada 2001 r. w sprawie stowarzyszenia krajów i terytoriów zamorskich ze Wspólnotą Europejską (zwaną dalej „Decyzją o stowarzyszeniu zamorskim”) ⁽³⁾, w szczególności jej art. 23 akapit czwarty,

uwzględniając decyzję nr 1/2006 Rady Ministrów AKP-WE z dnia 2 czerwca 2006 r. określającą wieloletnie ramy finansowe na lata 2008–2013 i modyfikującą zmienioną umowę o partnerstwie AKP-WE ⁽⁴⁾,

uwzględniając Umowę wewnętrzną między przedstawicielami rządów państw członkowskich, zebranych w Radzie, w sprawie finansowania pomocy wspólnotowej na podstawie wieloletnich ram finansowych na lata 2008–2013 zgodnie z umową o partnerstwie AKP-WE oraz w sprawie przydzielania pomocy finansowej dla krajów i terytoriów zamorskich, do których stosuje się część czwartą Traktatu WE ⁽⁵⁾ („umowa wewnętrzna”), w szczególności jej art. 10 ust. 2,

uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 617/2007 z dnia 14 maja 2007 r. w sprawie realizacji 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju na mocy umowy o partnerstwie AKP-WE ⁽⁶⁾,

uwzględniając wniosek Komisji,

uwzględniając opinię Trybunału Obrachunkowego ⁽⁷⁾,

uwzględniając opinię Europejskiego Banku Inwestycyjnego,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Niezbędne jest ustalenie szczegółowych zasad płatności wkładów przez państwa członkowskie na rzecz 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju („EFR”), ustanowionego na mocy umowy wewnętrznej, oraz zasad przydzielania pomocy finansowej krajom i terytoriom zamorskim, do których mają zastosowanie postanowienia części czwartej Traktatu WE („KITZ”).
- (2) Należy ustanowić zasady odnoszące się do postępowania ze wszystkimi saldami pozostałymi z poprzednich EFR, zwłaszcza dotyczące szczegółowych przepisów regulujących przeniesienie ich do 10. EFR, a także zasady mające zastosowanie do ich wykonania lub wpływu ich umorzenia na składki państw członkowskich.
- (3) Niezbędne jest ustanowienie warunków, na jakich Trybunał Obrachunkowy ma wykonywać swoje uprawnienia w odniesieniu do EFR.
- (4) Niezbędne jest ustanowienie warunków, na jakich Europejski Bank Inwestycyjny („EBI”) zarządza zasobami EFR.
- (5) Przepisy dotyczące przeprowadzanej przez Trybunał Obrachunkowy kontroli zasobów EFR zarządzanych przez EBI powinny być zgodne z porozumieniem trójstronnym zawartym przez Trybunał Obrachunkowy, EBI i Komisję na mocy art. 248 ust. 4 Traktatu.
- (6) Właściwe jest zapewnienie odpowiedniej, szybkiej i skutecznej realizacji programów i projektów finansowanych na mocy umowy AKP-WE oraz ustanowienie przejrzystych i łatwych w stosowaniu procedur zarządzania ułatwiających decentralizację zadań i obowiązków.

⁽¹⁾ Dz.U. L 317 z 15.12.2000, s. 3.

⁽²⁾ Dz.U. L 287 z 28.10.2005, s. 4.

⁽³⁾ Dz.U. L 314 z 30.11.2001, s. 1. Decyzja zmieniona decyzją Rady 2007/249/WE (Dz.U. L 109 z 26.4.2007, s. 33).

⁽⁴⁾ Dz.U. L 247 z 9.9.2006, s. 22.

⁽⁵⁾ Dz.U. L 247 z 9.9.2006, s. 32.

⁽⁶⁾ Dz.U. L 152 z 13.6.2007, s. 1.

⁽⁷⁾ Dz.U. C 23 z 28.1.2008, s. 2.

- (7) Strony umowy AKP-WE potwierdziły swoje zobowiązanie względem społecznych i etycznych klauzul określonych w stosownych konwencjach Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP).
- (8) Niezbędne jest ustanowienie szczegółowych zasad, zgodnie z którymi delegowany urzędnik zatwierdzający ustala w ścisłej współpracy z krajowym urzędnikiem zatwierdzającym zasady konieczne, by zapewnić właściwą realizację działań.
- (9) W niniejszym rozporządzeniu należy w możliwie najszerszym zakresie uwzględnić rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 z dnia 25 czerwca 2002 r. w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich⁽¹⁾, stanowiące podstawę reformy wewnętrznego zarządzania w Komisji, z uwagi na kwestie wydajności i uproszczenia. W niektórych przypadkach, o ile jest to właściwe, należy stosować, z uwzględnieniem niezbędnych zmian, rozporządzenie Komisji (WE, Euratom) nr 2342/2002 z dnia 23 grudnia 2002 r. ustanawiające szczegółowe zasady wykonania rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 1605/2002 w sprawie rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Wspólnot Europejskich⁽²⁾.
- (10) Wszelkie zmiany w porównaniu z rozporządzeniem finansowym z dnia 27 marca 2003 r. mającym zastosowanie do 9. Europejskiego Funduszu Rozwoju⁽³⁾ powinny przyczynić się do realizacji celów reform Komisji, poprawić lub zapewnić należyte zarządzanie finansami oraz zwiększyć ochronę interesów finansowych Wspólnoty przed nadużyciami finansowymi i innymi bezprawnymi działaniami, a tym samym zwiększyć legalność i prawidłowość operacji finansowych.
- (11) Niektóre zmiany w stosunku do rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do 9. EFR są, w obliczu zebranych doświadczeń, konieczne dla ułatwienia wykonywania EFR oraz realizacji celów polityki leżących u jego podstaw oraz dostosowania niektórych wymogów dotyczących procedur i dokumentów. Należy przede wszystkim zwiększyć przejrzystość przez zapewnienie informacji o beneficjentach wspólnotowych środków finansowych.
- (12) Zasada należytego zarządzania finansami powinna umożliwić skuteczną i wydajną wewnętrzną kontrolę realizacji zasobów EFR.
- (13) Jeżeli chodzi o zasoby EFR, państwom członkowskim należy umożliwić wnoszenie dobrowolnych wkładów finansowych, aby pomóc osiągnąć cele określone w umowie o partnerstwie AKP-WE poza uzgodnieniami dotyczącymi współfinansowania, zgodnie z rozporządzeniem (WE) nr 617/2007.
- (14) Do EFR powinna mieć zastosowanie zasada specyfikacji.
- (15) Jeżeli chodzi o metody realizacji zasobów EFR, należy zmienić strukturę przepisów dotyczących zarządzania scentralizowanego, zdecentralizowanego oraz wspólnego, zawartych w rozporządzeniu finansowym mającym zastosowanie do 9. EFR, tak aby stała się ona bardziej czytelna, a niektóre wymogi zostały jaśniej sformułowane. Należy zwłaszcza uprościć wymogi dotyczące wspólnego zarządzania, warunki przekazywania zadań oraz kryteria korzystania z krajowych organów sektora publicznego, co ułatwi korzystanie z nich i umożliwi reakcję na rosnące potrzeby operacyjne.
- (16) Należy zmodyfikować zakaz przekazywania podmiotom prywatnym zadań wykonawczych, dotyczący zarządzania scentralizowanego, ponieważ warunki tego zakazu okazały się nadmiernie surowe. Komisja powinna mieć możliwość korzystania z usług biura podróży lub organizatora konferencji w celu pośrednictwa w refundacji kosztów ponoszonych przez uczestników konferencji, pod warunkiem dopilnowania, by prywatna spółka nie korzystała z uprawnień dyskrecyjnych.
- (17) Jeżeli chodzi o księgowego, należy jaśniej określić jego obowiązki w zakresie zatwierdzania sprawozdania finansowego na podstawie informacji finansowych przedstawianych mu przez urzędników zatwierdzających. W tym celu księgowy powinien być upoważniony do sprawdzania informacji otrzymywanych od delegowanego urzędnika zatwierdzającego oraz – w razie konieczności – do wnoszenia zastrzeżeń.
- (18) Należy uściślić warunki i ograniczenia dotyczące odpowiedzialności finansowej wszystkich podmiotów działających w sferze finansów i wszelkich innych osób zaangażowanych w realizację EFR.
- (19) Należy uściślić oraz zaostrzyć zasady dotyczące odzyskiwania należnych kwot, aby zapewnić lepszą ochronę interesów finansowych Wspólnot. Należy zwłaszcza sprecyzować warunki naliczania odsetek za opóźnienie należnych EFR.
- (20) Należy wprowadzić przepisy dotyczące terminów przedawnienia roszczeń. Inaczej niż ma to miejsce w przypadku wielu państw członkowskich, Wspólnota nie obowiązuje termin przedawnienia, zgodnie z którym roszczenia finansowe wygasają po upływie określonego czasu. Podobnie Wspólnota nie jest ograniczona terminem przedawnienia w przypadku dochodzenia swoich roszczeń od osób trzecich. Wprowadzenie takich terminów przedawnienia powinno być zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami.
- (21) Zgodnie z ogólnym rozporządzeniem finansowym i dyrektywą 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur
-
- (1) Dz.U. L 248 z 16.9.2002, s. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1525/2007 (Dz.U. L 343 z 27.12.2007, s. 9).
- (2) Dz.U. L 357 z 31.12.2002, s. 1. Rozporządzenie ostatnio zmienione rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 478/2007 (Dz.U. L 111 z 28.4.2007, s. 13).
- (3) Dz.U. L 83 z 1.4.2003, s. 1.

udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi ⁽¹⁾ należy wyjaśnić zasady wykluczania z udziału w procedurach udzielania zamówień. Należy wprowadzić wyraźne rozróżnienie pomiędzy wykluczeniem obowiązkowym i wykluczeniem wynikającym z kary administracyjnej. Ponadto dla zachowania pewności prawnej i proporcjonalności należy określić maksymalny okres wykluczenia. Można ustanowić wyjątek od zasad wykluczania odnoszący się do zakupu dostaw na szczególnie korzystnych warunkach od dostawcy, który ostatecznie kończy działalność gospodarczą, syndyków lub likwidatorów masy upadłościowej, w przypadku układu z wierzycielami lub podobnej procedury na mocy prawa krajowego.

- (22) Należy zezwolić na korzystanie z centralnej bazy danych o kandydatach lub oferentach, którzy znajdują się w sytuacji wykluczenia, ustanowionej na mocy rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002, w kontekście EFR.
- (23) W odniesieniu do dotacji konieczne jest wprowadzenie pewnych uściśleń w art. 103, zwłaszcza w odniesieniu do ich zakresu. Aby usprawnić zarządzanie dotacjami i uprościć procedury, powinna istnieć możliwość udzielania dotacji na mocy decyzji instytucji lub na mocy pisemnej umowy z beneficjentami oraz, oprócz tradycyjnego systemu zwracania faktycznie poniesionych kosztów, dopuszczenia możliwości płatności ryczałtowych i finansowania według stawki zryczałtowanej. Należy również zwiększyć proporcjonalność wymogów dotyczących kontroli i gwarancji w stosunku do istniejącego w danym przypadku ryzyka finansowego.

- (24) Sprawdził się przepis, zgodnie z którym dotacje przyznawane są na podstawie zaproszenia do składania wniosków. Z doświadczenia wynika jednak, że w niektórych sytuacjach charakter działania nie pozostawia swobody wyboru przy selekcji beneficjentów. Należałoby zatem wyraźnie uwzględnić możliwość zaistnienia takich wyjątkowych sytuacji.
- (25) W przypadku dotacji na koszty bieżące zasada, zgodnie z którą stosowna umowa nie może być podpisana później niż w ciągu czterech miesięcy po rozpoczęciu roku budżetowego beneficjenta, okazała się zbyt mało elastyczna. Dlatego też termin ten należy ustalić na 6 miesięcy.
- (26) Choć dotacje nadal będą udzielane na podstawie kryteriów wyboru i przyznawania dotacji, to jednak nie ma konieczności, aby kryteria te były każdorazowo poddawane ocenie przez komitet. Należy umożliwić korzystanie z innych, bardziej elastycznych środków oceny kryteriów wyboru.
- (27) Dla jasności należy uprościć zasadę dotyczącą stosowania przez beneficjentów dotacji wymogów w zakresie udzielania zamówień. Oprócz tego należy wprowadzić wyraźny zapis uwzględniający przypadek, w którym w celu realizacji działania niezbędne jest udzielenie wsparcia finansowego osobom trzecim,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

⁽¹⁾ Dz.U. L 134 z 30.4.2004, s. 114. Dyrektywa ostatnio zmieniona rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1422/2007 (Dz.U. L 317 z 5.12.2007, s. 34).

SPIS TREŚCI

	Artykuły
CZĘŚĆ PIERWSZA – PRZEPISY PODSTAWOWE	
TYTUŁ I – PRZEDMIOT I ZAKRES ZASTOSOWANIA	1–5
TYTUŁ II – ZASADY FINANSOWE	6
ROZDZIAŁ 1 ZASADA RZETELNOŚCI FINANSOWEJ	7–8
ROZDZIAŁ 2 ZASADA JEDNOSTKI ROZLICZENIOWEJ	9
ROZDZIAŁ 3 ZASADA SPECYFIKACJI	10
ROZDZIAŁ 4 ZASADA NALEŻYTEGO ZARZĄDZANIA FINANSAMI	11–13
ROZDZIAŁ 5 ZASADA PRZEJRZYSTOŚCI	14
TYTUŁ III – ZASOBY ORAZ WKŁADY PAŃSTW CZŁONKOWSKICH	
ROZDZIAŁ 1 SKŁAD ZASOBÓW EFR	15–16
TYTUŁ IV – REALIZACJA ZASOBÓW EFR	
ROZDZIAŁ 1 PRZEPISY OGÓLNE	17–19
ROZDZIAŁ 2 METODY REALIZACJI	
Sekcja 1 Przepisy ogólne	20
Sekcja 2 Zarządzanie zdecentralizowane	21–24
Sekcja 3 Zarządzanie scentralizowane	25–28
Sekcja 4 Wspólne zarządzanie z organizacjami międzynarodowymi	29
ROZDZIAŁ 3 PODMIOTY DZIAŁAJĄCE W SFERZE FINANSÓW	30
Sekcja 1 Zasada rozdzielenia obowiązków	31
Sekcja 2 Urzędnik zatwierdzający	32–38
Sekcja 3 Księgowy	39–43
Sekcja 4 Agent rozliczeniowy	44–47
Sekcja 5 Administrator płatności	48–50
ROZDZIAŁ 4 ODPOWIEDZIALNOŚĆ PODMIOTÓW DZIAŁAJĄCYCH W SFERZE FINANSÓW	
Sekcja 1 Zasady ogólne	51–52
Sekcja 2 Zasady mające zastosowanie do urzędników zatwierdzających	53–54
Sekcja 3 Zasady mające zastosowanie do księgowych oraz administratorów płatności	55–56
ROZDZIAŁ 5 OPERACJE PO STRONIE DOCHODÓW	
Sekcja 1 Udostępnianie zasobów EFR	57–61
Sekcja 2 Preliminarze należności	62
Sekcja 3 Ustalenie należnych kwot	63

	Artykuły
Sekcja 4 Zezwolenie na odzyskanie należności	64
Sekcja 5 Odzyskanie środków	65
ROZDZIAŁ 6 OPERACJE PO STRONIE WYDATKÓW	
Sekcja 1 Przepisy ogólne	66
Sekcja 2 Budżetowanie wydatków	67–72
Sekcja 3 Budżetowanie wydatków w zarządzaniu scentralizowanym lub wspólnym	73–76
Sekcja 4 Budżetowanie wydatków w zarządzaniu zdecentralizowanym	77–80
Sekcja 5 Walidacja wydatków	81
Sekcja 6 Zatwierdzanie wydatków	82
Sekcja 7 Realizacja wydatków	83–86
Sekcja 8 Terminy operacji po stronie wydatków	87
ROZDZIAŁ 7 SYSTEMY INFORMATYCZNE	88
ROZDZIAŁ 8 AUDYTOR WEWNĘTRZNY	89–90
TYTUŁ V – ZAMÓWIENIA	
ROZDZIAŁ 1 PRZEPISY OGÓLNE	
Sekcja 1 Zakres i zasady udzielania zamówień	91–92
Sekcja 2 Publikacja	93
ROZDZIAŁ 2 PROCEDURY UDZIELANIA ZAMÓWIEŃ	94–99
TYTUŁ VI – BEZPOŚREDNI ZARZĄD WŁASNY I POŚREDNIE ZARZĄDZANIE ZDECENTRALIZOWANE ...	100–102
TYTUŁ VII – DOTACJE	
ROZDZIAŁ 1 ZAKRES I FORMY DOTACJI	103–104
ROZDZIAŁ 2 ZASADY	105–109
ROZDZIAŁ 3 PROCEDURA PRZYZNAWANIA DOTACJI	110–112
ROZDZIAŁ 4 PŁATNOŚCI I KONTROLA	113–115
ROZDZIAŁ 5 REALIZACJA	116–117
TYTUŁ VIII – PRZEDSTAWIANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH I RACHUNKOWOŚĆ	
ROZDZIAŁ 1 PRZEDSTAWIANIE SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	118–125
ROZDZIAŁ 2 INFORMACJE NA TEMAT REALIZACJI ZASOBÓW EFR	126
ROZDZIAŁ 3 RACHUNKOWOŚĆ	127–133
TYTUŁ IX – KONTROLA ZEWNĘTRZNA I UDZIELENIE ABSOLUTORIUM	
ROZDZIAŁ 1 PRZEPISY OGÓLNE	134

	Artykuły
ROZDZIAŁ 2 KONTROLA ZEWNĘTRZNA	135–141
ROZDZIAŁ 3 ABSOLUTORIUM	142–144
CZĘŚĆ DRUGA – PRZEPISY SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE ZASOBÓW EFR ZARZĄDZANYCH PRZEZ EBI ...	145–152
CZĘŚĆ TRZECIA – PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE	
TYTUŁ I – PRZEPISY PRZEJŚCIOWE	
ROZDZIAŁ 1 PRZESUNIĘCIE SALD POZOSTAŁYCH Z POPRZEDNICH EFR	153–154
ROZDZIAŁ 2 SALDA POZOSTAŁE Z POPRZEDNICH EFR	155
ROZDZIAŁ 3 ZASADY MAJĄCE ZASTOSOWANIE DO REALIZACJI POPRZEDNICH EFR	156
ROZDZIAŁ 4 OKRES PRZEJŚCIOWY	157–158
TYTUŁ II – PRZEPISY KOŃCOWE	159

CZĘŚĆ PIERWSZA PRZEPISY PODSTAWOWE

TYTUŁ I

PRZEDMIOT I

ZAKRES ZASTOSOWANIA

Artykuł 1

Niniejsze rozporządzenie ustanawia zasady regulujące ustanawianie i finansową realizację zasobów 10. Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR) oraz przedstawianie i audyt sprawozdań finansowych.

Artykuł 2

1. Komisja przyjmuje obowiązki Wspólnoty określone w art. 57 umowy AKP-WE oraz w decyzji o stowarzyszeniu zamorskim.

W tym celu Komisja podejmuje się realizacji finansowej działań przeprowadzanych za pomocą zasobów EFR, przydzielonych w formie pomocy bezzwrotnej, wyłączając dotacje na spłatę oprocentowania, oraz dokonuje płatności zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. W celu stosowania niniejszego rozporządzenia, Komisja działa na własną odpowiedzialność i w granicach przydzielonych zasobów.

Artykuł 3

Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), działając w imieniu Wspólnoty, zarządza instrumentem inwestycyjnym, a także dotacjami na spłatę oprocentowania oraz prowadzi działania w jego ramach, zgodnie z zasadami określonymi w części drugiej. W tym kontekście EBI działa w imieniu i na ryzyko Wspólnoty.

EBI podejmuje się finansowej realizacji działań przeprowadzanych przy pomocy pożyczek ze swoich zasobów własnych, w stosownych przypadkach połączonych z dotacjami na spłatę oprocentowania pozyskiwanymi z zasobów EFR na dotacje.

Artykuł 4

Przepisy niniejszej części i przepisy części trzeciej mają zastosowanie wyłącznie do realizacji finansowej zasobów EFR zarządzanych przez Komisję. Przepisów tych nie można interpretować jako stanowiących podstawę do jakichkolwiek zobowiązań po stronie Komisji w odniesieniu do realizacji finansowej zasobów EFR zarządzanych przez EBI.

Artykuł 5

1. Jeżeli nie wskazano inaczej, zawarte w niniejszym rozporządzeniu odniesienia do państw AKP uznaje się również za odniesienia do organów lub przedstawicieli określonych w art. 13 i 14 załącznika IV do umowy AKP-WE, których państwa te mogą należycie upoważnić do wykonywania ich obowiązków w ramach tej umowy.

2. Rok budżetowy zaczyna się dnia 1 stycznia, a kończy dnia 31 grudnia.

TYTUŁ II

ZASADY FINANSOWE

Artykuł 6

Zasoby EFR ustanawiane i realizowane są zgodnie z następującymi zasadami, określonymi w niniejszym rozporządzeniu:

- a) rzetelności finansowej;
- b) jednostki rozliczeniowej;
- c) specyfikacji;
- d) należytego zarządzania finansami;
- e) przejrzystości.

ROZDZIAŁ 1

Zasada rzetelności finansowej

Artykuł 7

1. Dochody mogą być pobierane, a wydatki realizowane, jedynie wtedy, gdy są ujęte w zasobach EFR.
2. Nie można budżetować ani zatwierdzać jakichkolwiek wydatków przekraczających przydzielone środki.
3. Odsetki uzyskiwane ze środków finansowych będących własnością EFR są ujmowane jako dochody EFR.

Artykuł 8

1. Odsetki narosłe z tytułu kwot prefinansowania przypisywane są do danego programu lub działania i odejmowane od płatności salda kwot należnych beneficjentowi.
2. Odsetki nie są należne Wspólnotom w przypadku:
 - a) prefinansowania niestanowiącego znaczącej kwoty;
 - b) prefinansowania wypłacanego na mocy zamówienia w rozumieniu art. 91;
 - c) zaliczek wypłacanych członkom i pracownikom instytucji zgodnie z Regulaminem pracowniczym urzędników Wspólnot Europejskich oraz Warunkami zatrudnienia innych pracowników Wspólnot Europejskich („regulamin pracowniczy”);
 - d) prefinansowania wypłacanego w ramach wspólnego zarządzania, o którym mowa w art. 20 ust. 1 lit. c).
3. Do wykonania ust. 1 i 2 mają zastosowanie art. 3, 4 i 4a rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002 z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

ROZDZIAŁ 2

Zasada jednostki rozliczeniowej

Artykuł 9

1. Zasoby EFR ustanawia i realizuje się w euro, a sprawozdania finansowe są również przedstawiane w euro.

Do celów zarządzania środkami finansowymi, określonego w art. 39, księgowy może jednak przeprowadzać operacje w euro lub w innych walutach.

2. Do wykonania ust. 1 mają zastosowanie art. 7 i 8 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002 z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

ROZDZIAŁ 3

Zasada specyfikacji

Artykuł 10

Zasoby EFR są przeznaczone na konkretne cele zgodnie z głównymi instrumentami współpracy, opisanymi w protokole finansowym umowy AKP-WE i w decyzji o stowarzyszeniu zamorskim.

W odniesieniu do państw AKP instrumenty te zostały ustanowione w protokole finansowym określonym w załączniku Ib do umowy AKP-WE. Przeznaczenie zasobów jest również oparte na postanowieniach umowy wewnętrznej i uwzględnia zasoby zarezerwowane na wydatki wspierające związane z programowaniem i realizacją na mocy jej art. 6.

W odniesieniu do KiTZ instrumenty te zostały ustanowione w załączniku II Aa do decyzji o stowarzyszeniu zamorskim. Przeznaczenie tych zasobów uwzględnia również nieprzydzieloną rezerwę przewidzianą w art. 3 ust. 4 tego załącznika oraz zasoby zarezerwowane na działania w zakresie badań lub pomocy technicznej na mocy jego art. 1 ust. 1 lit. c).

ROZDZIAŁ 4

Zasada należytego zarządzania finansami

Artykuł 11

1. Zasoby EFR są wykorzystywane zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami, to znaczy zgodnie z zasadami oszczędności, wydajności i skuteczności.

2. Zasada oszczędności wymaga, aby zasoby wykorzystywane na prowadzenie działalności były udostępniane w odpowiednim czasie, we właściwej ilości i jakości oraz po najlepszej cenie.

Stosowanie zasady wydajności oznacza dążenie do osiągnięcia jak najlepszego związku między zaangażowanymi zasobami a osiągniętymi wynikami.

Zasada skuteczności oznacza osiągnięcie określonych wyznaczonych celów oraz zamierzonych rezultatów.

3. Określa się cele, które są sprecyzowane, wymierne, osiągalne, istotne i określone w czasie. Osiąganie tych celów monitorowane jest za pomocą wskaźników wykonania.

Artykuł 12

W celu usprawnienia procedury podejmowania decyzji, w szczególności w celu uzasadnienia i wyszczególnienia określonych wkładów wnoszonych przez państwa członkowskie, o których mowa w art. 57, przeprowadza się następujące oceny:

- a) wykorzystanie zasobów ERF poprzedza ocena *ex ante* działań, które mają zostać podjęte;
- b) działania poddawane są ocenie *ex post* w celu dopilnowania, by zamierzone wyniki uzasadniały zaangażowane środki.

Artykuł 13

1. Zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami zasoby EFR realizowane są przy zapewnieniu skutecznej i wydajnej kontroli wewnętrznej, dostosowanej do danej metody zarządzania.

2. Do celów związanych z realizacją zasobów EFR kontrolę wewnętrzną definiuje się jako proces stosowany na wszystkich szczeblach zarządzania, który ma zapewnić wystarczającą pewność w zakresie realizacji następujących celów:

- a) skuteczności, wydajności i oszczędności działań;
- b) wiarygodności sprawozdawczości;
- c) ochrony aktywów i informacji;
- d) zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom oraz ich wykrywania;
- e) odpowiedniego zarządzania ryzykiem w zakresie legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń, z uwzględnieniem wieloletniego charakteru programów oraz rodzaju danych płatności.

ROZDZIAŁ 5

Zasada przejrzystości

Artykuł 14

1. Zasoby EFR są ustanawiane i realizowane, a sprawozdania finansowe przedstawiane zgodnie z zasadą przejrzystości.

2. Roczne szacunki zobowiązań i płatności przedstawiane na podstawie art. 7 umowy wewnętrznej oraz sprawozdanie finansowe EFR, o którym mowa w art. 118 niniejszego rozporządzenia, są publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

3. Komisja w należyty sposób udostępnia posiadane informacje na temat beneficjentów środków finansowych pochodzących z EFR, w czasie realizacji zasobów EFR w ramach zarządzania scentralizowanego oraz prowadzonego bezpośrednio przez jej służby, jak również informacje na temat beneficjentów środków finansowych zapewnianych przez podmioty, którym przekazano zadania w zakresie realizacji finansowej przy pomocy innych metod zarządzania.

Przy udostępnianiu tych informacji dochowuje się wymogów poufności, zwłaszcza dotyczących ochrony danych osobowych określonych w dyrektywie 95/46/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 24 października 1995 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w zakresie przetwarzania danych osobowych i swobodnego przepływu tych danych⁽¹⁾ oraz rozporządzeniu (WE) nr 45/2001 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 18 grudnia 2001 r. o ochronie osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje i organy wspólnotowe i o swobodnym przepływie takich danych⁽²⁾, oraz wymogów bezpieczeństwa, przy uwzględnieniu specyfiki każdej metody zarządzania, o której mowa w art. 20.

TYTUŁ III

ZASOBY ORAZ WKŁADY PAŃSTW CZŁONKOWSKICH

ROZDZIAŁ 1

Skład zasobów EFR

Artykuł 15

Zasoby EFR składają się z kwot określonych w art. 1 umowy wewnętrznej.

Artykuł 16

1. Komisja może zarządzać wkładami finansowymi państw członkowskich oraz innych państw darczyńców, w imieniu tych państw, w tym w obu przypadkach również ich organów publicznych i parapublicznych, bądź wkładami organizacji międzynarodowych wnoszonymi na rzecz niektórych projektów lub programów finansowanych w ramach EFR, zgodnie z art. 9 ust. 1 i 2 rozporządzenia (WE) nr 617/2007.

2. Komisja może również zarządzać dobrowolnymi wkładami finansowymi pochodzącymi od państw członkowskich zgodnie z art. 9 ust. 4 i 5 rozporządzenia (WE) nr 617/2007 i z wszelkimi innymi szczególnymi ustaleniami określonymi w stosownych dwustronnych umowach dotyczących wnoszenia wkładów.

3. Dodatkowymi zasobami określonymi w ust. 1 i 2 zarządza się zgodnie z takimi samymi zasadami, jakie mają zastosowanie do zasobów EFR.

TYTUŁ IV

REALIZACJA ZASOBÓW EFR

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Artykuł 17

Komisja może, w ramach swoich służb, przekazać swoje uprawnienia w zakresie realizacji zasobów EFR, zgodnie z warunkami przewidzianymi w niniejszym rozporządzeniu i zgodnie z obowiązującymi w niej zasadami wewnętrznymi oraz w granicach ustanowionych przez Komisję w dokumencie przekazania uprawnień. Umocowani mogą działać jedynie w granicach uprawnień wyraźnie im powierzonych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 281 z 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ Dz.U. L 8 z 12.1.2001, s. 1.

Artykuł 18

1. Wszystkim podmiotom działającym w sferze finansów oraz wszystkim innym osobom zaangażowanym w realizację zasobów EFR, zarządzanie nimi, ich audyt lub kontrolę zakazuje się podejmowania jakichkolwiek działań, które mogą spowodować powstanie konfliktu ich interesów z interesami Wspólnoty. W przypadku zaistnienia konfliktu interesów dana osoba odstępuje od takich działań i przekazuje sprawę właściwemu organowi.

2. Konflikt interesów zachodzi wówczas, gdy bezstronne i obiektywne pełnienie funkcji podmiotu działającego w sferze finansów lub innej osoby, określonych w ust. 1, jest zagrożone z uwagi na względy rodzinne, emocjonalne, interesy polityczne lub krajowe, interes gospodarczy lub jakiegokolwiek inne interesy wspólne z beneficjentem.

3. Do wykonania ust. 1 i 2 ma zastosowanie art. 34 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Artykuł 19

Do celów niniejszego tytułu pojęcie „pracownicy” odnosi się do osób, do których ma zastosowanie regulamin pracowniczy.

ROZDZIAŁ 2

Metody realizacji

Sekcja 1

Przepisy ogólne

Artykuł 20

1. Komisja realizuje zasoby EFR zgodnie z przepisami określonymi w art. 21–29 za pomocą którejkolwiek z poniższych metod:

- poprzez zarządzanie zdecentralizowane;
- poprzez zarządzanie scentralizowane;
- poprzez wspólne zarządzanie z organizacjami międzynarodowymi.

2. Do wykonania przepisów niniejszego rozdziału ma zastosowanie rozdział 2 „Metody wykonania” części I tytułu IV rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Sekcja 2

Zarządzanie zdecentralizowane

Artykuł 21

Co do zasady Komisja podejmuje się realizacji finansowej zasobów EFR za pomocą jednej z poniższych metod:

- poprzez zarządzanie zdecentralizowane z państwami AKP, zgodnie z warunkami określonymi w umowie AKP-WE oraz stosując podział obowiązków przewidziany w art. 57 tej umowy oraz w art. 34, 35 i 36 jej załącznika IV;

b) poprzez zarządzanie zdecentralizowane z KiTZ zgodnie z warunkami wymienionymi w decyzji o stowarzyszeniu zamorskim oraz w środkach wykonawczych do tej decyzji.

Artykuł 22

1. W kontekście zarządzania zdecentralizowanego Komisja podejmuje się finansowej realizacji zasobów EFR zgodnie ze szczegółowymi zasadami ustanowionymi w ust. 2, 3 i 4. Jak przewidziano w przypadku zarządzania scentralizowanego, Komisja może przekazać pozostałe zadania organom, o których mowa w art. 25 ust. 2–5.

2. Państwa AKP lub KiTZ będące beneficjentami:

- a) prowadzą regularne kontrole, aby zapewnić prawidłową realizację działań, które mają być finansowane z zasobów EFR;
- b) podejmują właściwe środki, aby zapobiec nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym, oraz w razie konieczności podejmują kroki prawne w celu odzyskania nienależnie wypłaconych środków finansowych.

3. W celu zagwarantowania, że środki finansowe wykorzystywane są zgodnie z obowiązującymi zasadami i w granicach powierzonych jej uprawnień, Komisja stosuje procedury rozliczeń lub mechanizmy korekty finansowej umożliwiające jej wypełnienie obowiązków wynikających z umowy AKP-WE, w szczególności z art. 34 ust. 1 jej załącznika IV, oraz z decyzji o stowarzyszeniu zamorskim, w szczególności z jej art. 20 i 32.

4. Kraje i terytoria partnerskie, którym przekazane zostały zadania wykonawcze, zapewniają zgodnie z art. 14 ust. 3 odpowiednią coroczną publikację *ex post* informacji o beneficjentach środków finansowych pochodzących z EFR.

Artykuł 23

Realizacja przez państwa AKP i KiTZ działań finansowanych z zasobów EFR podlega kontroli Komisji.

Kontrola ta może być przeprowadzona po uzyskaniu uprzedniej zgody, na zasadach kontroli *ex post* lub procedury połączonej, zgodnie z postanowieniami umowy AKP-WE, decyzji o stowarzyszeniu zamorskim oraz środkami wykonawczymi do tej decyzji.

Artykuł 24

W zależności od stopnia decentralizacji przewidzianego w umowie AKP-WE, decyzji o stowarzyszeniu zamorskim oraz środkach wykonawczych do tej decyzji, Komisja zachęca beneficjentów – państwa AKP i KiTZ – podczas wykonywania uprawnień powierzonych im na mocy umowy AKP-WE i na mocy decyzji o stowarzyszeniu zamorskim, do przestrzegania zasady należytego zarządzania finansami określonej w art. 11, w szczególności do stopniowego stosowania następujących kryteriów:

- a) przejrzystych, niedyskryminujących i zapobiegających wszelkim konfliktom interesów procedur udzielania zamówień oraz procedur przyznawania dotacji;

b) skuteczny i wydajny system wewnętrznej kontroli na potrzeby zarządzania działaniami, zapewniający skuteczne rozdzielanie obowiązków urzędnika zatwierdzającego i księgowego lub ich odpowiedników;

c) system rachunkowości, który umożliwia weryfikację prawidłowego wykorzystania zasobów EFR oraz wykazywanie wykorzystania środków finansowych w sprawozdaniu finansowym EFR;

d) niezależnej kontroli zewnętrznej prowadzonej przez krajową instytucję odpowiedzialną za niezależną kontrolę zewnętrzną;

e) w przypadku działań w ramach bezpośredniego zarządu własnego, o którym mowa w art. 101 ust. 1, odpowiednich przepisów dotyczących zarządzania lokalnymi kontami zaliczkowymi i kontroli tych rachunków oraz określenia obowiązków lokalnego administratora środków zaliczkowych i lokalnego księgowego.

Do celów stosowania akapitu pierwszego Komisja, w porozumieniu z będącymi beneficjentami państwami AKP i KiTZ, wprowadza stosowne postanowienia do umów w sprawie finansowania, o których mowa w art. 70 ust. 3.

Sekcja 3

Zarządzanie scentralizowane

Artykuł 25

1. W przypadku gdy Komisja realizuje zasoby EFR przez zarządzanie scentralizowane, zadania wykonawcze są realizowane bezpośrednio przez jej służby lub pośrednio zgodnie z ust. 2–4 niniejszego artykułu oraz z przepisami art. 26–29.

Zgodnie z ust. 2–4 niniejszego artykułu oraz przepisami art. 27–29 pośrednia realizacja ma również zastosowanie w przypadku przekazywania pozostałych zadań organom, o których mowa w ust. 3 niniejszego artykułu, w przypadku zarządzania zdecentralizowanego.

2. Komisja nie może przekazać osobom trzecim swoich uprawnień wykonawczych, które posiada na mocy umowy AKP-WE lub decyzji o stowarzyszeniu zamorskim, w przypadku gdy uprawnienia te zawierają szeroki zakres uprawnień dyskrecyjnych pozwalający na dokonywanie wyborów politycznych. Przekazane zadania wykonawcze muszą być jasno określone i w pełni nadzorowane pod kątem ich wykorzystania.

Przekazywanie zadań w zakresie realizacji finansowej jest zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami i zapewnia przestrzeganie zasady uwidocznienia działań wspólnotowych. Zadania wykonawcze przekazane w ten sposób nie mogą prowadzić do konfliktu interesów.

3. W granicach ustanowionych w ust. 2 Komisja może przekazywać zadania władzy publicznej, w szczególności zadania w zakresie realizacji finansowej, następującym podmiotom:

- a) agencjom wykonawczym ustanowionym zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE) nr 58/2003 ⁽¹⁾;

⁽¹⁾ Dz.U. L 11 z 16.1.2003, s. 1.

- b) krajowym podmiotom sektora publicznego lub podmiotom prawa prywatnego, pełniącym misję służby publicznej i posiadającym odpowiednie gwarancje finansowe w celu realizacji przydzielonych im zadań.

Komisja może korzystać z zasobów EFR w celu wypłacenia tym podmiotem rekompensaty finansowej za poniesione koszty administracyjne.

Komisja co roku informuje Radę o takich przypadkach, agencjach i podmiotach. Przedstawia ona odpowiednie uzasadnienie wykorzystania agencji krajowych.

4. Za realizację odpowiednich zasobów EFR przez agencję, o której mowa w ust. 3 lit. a), odpowiada dyrektor tej agencji.

5. Jeżeli agencje i podmioty, o których mowa w ust. 3, wypełniają zadania wykonawcze, prowadzą one regularne kontrole w celu zapewnienia prawidłowej realizacji działań, które mają być finansowane z zasobów EFR.

Powyższe agencje i podmioty podejmują właściwe działania zapobiegające nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz, w razie konieczności, podejmują działania prawne w celu odzyskania nienależnie wypłaconych lub nieodpowiednio wykończonych środków.

Artykuł 26

W przypadku gdy Komisja realizuje zasoby EFR zgodnie z zasadą scentralizowanego zarządzania pośredniego, przede wszystkim uzyskuje ona dowody na to, że w podmiotach, którym powierza realizację, istnieją i prawidłowo działają:

- a) przejrzyste, niedyskryminujące i zapobiegające wszelkim konfliktom interesów procedury udzielania zamówień i procedury przyznawania dotacji, które są zgodne z przepisami tytułów V i VII;
- b) skuteczny i wydajny system wewnętrznej kontroli na potrzeby zarządzania działaniami, zapewniający skuteczne rozdzielanie obowiązków urzędnika zatwierdzającego i księgowego lub ich odpowiedników;
- c) system rachunkowości, który umożliwia weryfikację prawidłowego wykorzystania zasobów EFR oraz wykazywanie wykorzystania środków finansowych w sprawozdaniu finansowym EFR;
- d) niezależna kontrola zewnętrzna;
- e) publiczny dostęp do informacji na poziomie przewidzianym w rozporządzeniach wspólnotowych;
- f) właściwa roczna publikacja *ex post* informacji o beneficjentach środków finansowych EFR, zgodnie z art. 14 ust. 3.

Komisja może uznać, że systemy audytu, rachunkowości, udzielania zamówień publicznych i przyznawania dotacji stosowane w agencjach i podmiotach, o których mowa w art. 25 ust. 3, są równoważne z jej własnymi systemami i należyście uwzględniają standardy przyjęte w skali międzynarodowej.

Artykuł 27

1. Komisja zapewnia nadzór nad realizacją powierzonych jej zadań, ich ocenę i kontrolę. Bierze pod uwagę równowagę systemów kontroli przy przeprowadzaniu kontroli z wykorzystaniem swoich własnych systemów kontroli.

2. Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) korzysta z tych samych uprawnień względem organów, którym przekazano zadania, co względem służb Komisji. Organy, o których mowa, przyjmują konieczne środki w celu udzielenia OLAF-owi pomocy podczas prowadzenia dochodzeń wewnętrznych. Wszelkie akty przyjmowane przez takie organy w celu realizacji zasobów EFR, a w szczególności wszelkie decyzje lub zawierane umowy, muszą wyraźnie przewidywać taki sam rodzaj kontroli, jak przewidziano w art. 70 ust. 4.

Artykuł 28

Komisja nie może powierzyć sposobów realizacji środków finansowych pochodzących z zasobów EFR, takich jak płatności i odzyskiwanie środków, zewnętrznym podmiotom lub organom sektora prywatnego, z wyjątkiem podmiotów lub organów określonych w art. 25 ust. 3 akapit pierwszy lit. b) lub w szczególnych przypadkach, gdy płatności mają zostać przekazane beneficjentom wyznaczonym przez Komisję na warunkach i w kwotach ustalonych przez Komisję, zaś podmiot lub organ dokonujący płatności nie korzysta z uprawnień dyskrejonalnych.

Zadania, które można powierzyć w ramach umowy zewnętrznym podmiotom lub organom sektora prywatnego innym niż te określone w art. 25 ust. 3 akapit pierwszy lit. b), to zadania wymagające specjalistycznej wiedzy technicznej oraz zadania administracyjne, przygotowawcze lub pomocnicze, nieobejmujące sprawowania władzy publicznej ani korzystania z uprawnień dyskrejonalnych.

Sekcja 4

Wspólne zarządzanie z organizacjami międzynarodowymi

Artykuł 29

1. Jeśli Komisja realizuje zasoby EFR przez wspólne zarządzanie, niektóre zadania wykonawcze przekazywane są organizacjom międzynarodowym w następujących przypadkach:

- a) gdy Komisja i organizacja międzynarodowa związane są długoterminową umową ramową regulującą finansowe i administracyjne zasady ich współpracy;
- b) gdy Komisja i organizacja międzynarodowa pracują nad wspólnym projektem lub programem;
- c) gdy środki finansowe kilku darczyńców tworzą wspólną pulę i nie są przeznaczone na poszczególne pozycje bądź kategorie wydatków, to znaczy w przypadku działań finansowanych przez wielu darczyńców.

Organizacje te w swojej rachunkowości, audycie, procedurach kontroli wewnętrznej i udzielania zamówień stosują standardy zapewniające gwarancje równoważne ze standardami przyjętymi w skali międzynarodowej.

2. Realizacja działań finansowanych z zasobów EFR przez organizacje międzynarodowe podlega kontroli Komisji. Taka kontrola jest wykonywana po uzyskaniu uprzedniej zgody, na zasadach kontroli *ex post* lub procedury połączonej.

3. Poszczególne umowy w sprawie przyznania finansowania zawierane z organizacjami międzynarodowymi zawierają szczegółowe postanowienia dotyczące realizacji zadań powierzonych takim organizacjom międzynarodowym.

4. Organizacje międzynarodowe, którym przekazane zostały zadania wykonawcze, zapewniają zgodnie z art. 14 ust. 3 odpowiednią coroczną publikację *ex post* informacji o beneficjentach środków finansowych pochodzących z EFR.

ROZDZIAŁ 3

Podmioty działające w sferze finansów

Artykuł 30

Komisja zapewnia każdemu podmiotowi działającemu w sferze finansów zasoby niezbędne do wykonywania jego obowiązków oraz dokument opisujący szczegółowo jego zadania, prawa i obowiązki.

Sekcja 1

Zasada rozdzielenia obowiązków

Artykuł 31

Obowiązki urzędnika zatwierdzającego i księgowego są rozdzielone i nie podlegają łączeniu.

Sekcja 2

Urzędnik zatwierdzający

Artykuł 32

1. W kontekście finansowej realizacji działań, o której mowa w art. 2, Komisja pełni obowiązki urzędnika zatwierdzającego.

2. Komisja wyznacza pracowników odpowiedniego szczebla, którym przekazuje obowiązki urzędnika zatwierdzającego, oraz określa zakres przekazywanych uprawnień i przysługującą tym osobom możliwość subdelegowania tych uprawnień.

3. Uprawnienia urzędnika zatwierdzającego mogą być przekazywane lub subdelegowane wyłącznie pracownikom.

4. Urzędnicy zatwierdzający delegowani lub subdelegowani mogą działać wyłącznie w granicach ustanowionych w dokumencie przekazania uprawnień lub subdelegacji. Właściwemu delegowanemu lub subdelegowanemu urzędnikowi zatwierdzającemu w wykonywaniu jego zadań, w celu przeprowadzenia niektórych działań wymaganych przy realizacji zasobów EFR i przedstawianiu sprawozdań finansowych, może pomagać jeden

lub więcej upoważnionych pracowników, działających na odpowiedzialność wspomnianego powyżej urzędnika zatwierdzającego.

Artykuł 33

Urzędnik zatwierdzający jest odpowiedzialny za:

- realizację dochodów i wydatków zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami;
- zapewnianie przestrzegania wymogów legalności i prawidłowości.

Artykuł 34

1. W celu realizacji wydatków delegowany lub subdelegowany urzędnik zatwierdzający zaciąga zobowiązania finansowe i, w stosownych przypadkach, prawne, sprawdza prawidłowość wydatków i zatwierdza płatności oraz podejmuje działania wstępne odnoszące się do realizacji zasobów EFR.

2. Na realizację dochodów składa się opracowanie preliminarzy należności, ustalanie należności do odzyskania i wystawianie nakazów odzyskania środków. Obejmuje to w stosownych przypadkach również odstąpienie od ustalonych należności.

Artykuł 35

Z wyjątkiem przypadków zarządzania scentralizowanego lub wspólnego z organizacjami międzynarodowymi, działania odnoszące się do realizacji programów lub projektów są prowadzone przez krajowego lub regionalnego urzędnika zatwierdzającego, zgodnie z definicją zawartą w art. 35 załącznika IV do umowy AKP-WE oraz w środkach wykonawczych do decyzji o stowarzyszeniu zamorskim, w ścisłej współpracy z Komisją, zgodnie z art. 34, 35 i 36 załącznika IV do umowy AKP-WE.

Artykuł 36

1. W przypadku gdy delegowany urzędnik zatwierdzający stwierdza problemy w realizacji procedur odnoszących się do zarządzania zasobami EFR, wraz z krajowym lub regionalnym urzędnikiem zatwierdzającym nawiązuje wszelkie niezbędne kontakty, aby zaradzić sytuacji i podejmuje wszelkie niezbędne kroki.

W przypadkach gdy krajowy lub regionalny urzędnik zatwierdzający nie wykonuje lub nie jest w stanie wykonywać spoczywających na nim obowiązków wynikających z umowy AKP-WE, delegowany urzędnik zatwierdzający może czasowo go zastąpić, a Komisja w takim przypadku może otrzymać z zasobów przydzielonych danemu państwu AKP rekompensatę finansową za dodatkowe obciążenie administracyjne.

2. Wszelkie środki podejmowane przez delegowanego urzędnika zatwierdzającego na mocy ust. 1 podejmuje się w imieniu właściwego krajowego lub regionalnego urzędnika zatwierdzającego.

Artykuł 37

1. Zgodnie z minimalnymi normami przyjętymi przez Komisję oraz należycie uwzględniając zagrożenia związane ze środowiskiem zarządzania i charakterem finansowanych działań, delegowany urzędnik zatwierdzający wprowadza w życie strukturę organizacyjną i wewnętrzne procedury zarządzania i kontroli, dostosowane do wykonywania swoich obowiązków, w stosownych przypadkach wraz z weryfikacjami *ex post*.

2. Przed zatwierdzeniem operacji aspekty operacyjne i finansowe są weryfikowane przez pracowników, którzy nie inicjowali danej operacji. Rozpoczęcie operacji oraz ich weryfikacja *ex ante* i *ex post* stanowią odrębne funkcje.

3. Wszyscy pracownicy odpowiedzialni za kontrolę zarządzania operacjami finansowymi mają niezbędne kwalifikacje zawodowe. Przestrzegają oni norm kodeksu postępowania zawodowego ustanowionego przez Komisję.

4. Każdy pracownik, zaangażowany w zarządzanie finansami i kontrolę transakcji, który uzna, że decyzja, którą jego przełożony nakazuje mu zastosować lub na którą nakazuje mu przystać, jest nieprawidłowa lub sprzeczna z zasadami należytego zarządzania finansami lub regułami zawodowymi, których ma przestrzegać, powiadamia na piśmie delegowanego urzędnika zatwierdzającego, a jeżeli urzędnik zatwierdzający ten nie podejmie działań – zespół, o którym mowa w art. 54 ust. 3.

W przypadku nadużyć finansowych, korupcji lub jakichkolwiek innych działań niezgodnych z prawem, które mogą zaszkodzić interesom Wspólnoty, pracownik powiadamia władze i organy wskazane w obowiązującym prawodawstwie.

Artykuł 38

Delegowany urzędnik zatwierdzający składa Komisji sprawozdanie z wykonania swoich obowiązków w postaci rocznego sprawozdania z działalności wraz z informacjami dotyczącymi finansów i zarządzania wraz z poświadczeniem, że informacje zawarte w sprawozdaniu są prawidłowe i rzetelne, z wyjątkiem przypadków, których dotyczyć mogą ewentualne zastrzeżenia w zakresie określonych obszarów dochodów i wydatków.

Sprawozdanie to wykazuje wyniki działań poprzez odniesienie do ustalonych celów, zagrożeń związanych z działaniami, wykorzystania zapewnionych zasobów oraz wydajności i skuteczności systemu kontroli wewnętrznej. Audytor wewnętrzny bierze pod uwagę sprawozdanie roczne i wszelkie inne uzyskane informacje. Nie później niż do dnia 15 czerwca każdego roku Komisja przesyła Parlamentowi Europejskiemu i Radzie podsumowanie rocznego sprawozdania z działalności za poprzedni rok.

Sekcja 3

Księgowy

Artykuł 39

1. Komisja wyznacza księgowego, który jest odpowiedzialny za:

a) właściwą realizację płatności, pobór dochodów i odzyskiwanie kwot określonych jako należne;

b) przygotowanie i przedstawianie sprawozdań finansowych zgodnie z tytułem VIII;

c) prowadzenie ksiąg rachunkowych dla:

(i) przydzielanych środków, o których mowa w art. 15, z wyjątkiem środków przeznaczonych na instrument inwestycyjny, oraz dla dotacji na spłatę oprocentowania;

(ii) zobowiązań, o których mowa w art. 70;

(iii) płatności, dochodów i zadłużenia;

d) określenie, zgodnie z tytułem VIII, zasad i metod rachunkowości oraz planu kont;

e) określanie i walidację systemów rachunkowości i, w stosownych przypadkach, walidację systemów ustanowionych przez delegowanego urzędnika zatwierdzającego w celu dostarczenia lub uzasadnienia informacji księgowych;

f) zarządzanie środkami finansowymi.

Księgowy jest upoważniony do weryfikacji przestrzegania kryteriów walidacji, o której mowa w akapicie pierwszym lit. e).

2. Księgowy otrzymuje od delegowanego urzędnika zatwierdzającego oraz od EBI wszystkie informacje, których wiarygodność jest przez nich zagwarantowana, konieczne do opracowania sprawozdania finansowego prawidłowo ukazującego realizację finansową zasobów EFR.

Artykuł 40

1. Sprawozdanie finansowe, zanim zostanie przyjęte przez Komisję, podpisywane jest przez księgowego, który tym samym potwierdza swoją wystarczającą pewność co do tego, że sprawozdanie przedstawia prawidłowy i rzetelny obraz sytuacji finansowej EFR.

W tym celu księgowy upewnia się, że:

a) sprawozdanie finansowe zostało przygotowane zgodnie z zasadami i metodami rachunkowości oraz systemami rachunkowości ustanowionymi w ramach jego obowiązków, zgodnie z przepisami niniejszego rozporządzenia w zakresie sprawozdań finansowych EFR;

b) wszystkie dochody i wydatki zostały ujęte w sprawozdaniu finansowym.

Delegowany urzędnik zatwierdzający przekazuje wszelkie informacje niezbędne księgowemu do prawidłowego wypełniania jego obowiązków.

Urzędnik zatwierdzający ponosi pełną odpowiedzialność za właściwe wykorzystanie zarządzanych przez niego środków finansowych, jak również za legalność i prawidłowość kontrolowanych przez niego wydatków.

Artykuł 41

Księgowy jest upoważniony do sprawdzania otrzymanych informacji, jak również do przeprowadzania wszelkich innych kontroli, które uzna za niezbędne w celu podpisania sprawozdań finansowych. Jeśli zaistnieje taka konieczność, księgowy zgłasza zastrzeżenia, szczegółowo wyjaśniając charakter i zakres tych zastrzeżeń.

Artykuł 42

Z zastrzeżeniem odmiennych przepisów niniejszego rozporządzenia, jedynie księgowy jest upoważniony do zarządzania środkami pieniężnymi i ich odpowiednikami. Jest odpowiedzialny za bezpieczne przechowywanie tych środków.

Artykuł 43

Z zastrzeżeniem odmiennych przepisów niniejszego rozporządzenia, jedynie księgowy może przy wykonywaniu swoich obowiązków przekazać niektóre zadania podwładnym.

Dokument przekazania uprawnień określa zadania powierzone danym osobom.

Sekcja 4

Agent rozliczeniowy

Artykuł 44

1. W celu dokonania płatności przewidzianych w art. 37 ust. 1 i 4 załącznika IV do umowy AKP-WE lub w środkach wykonawczych do decyzji o stowarzyszeniu zamorskim, dla płatności w walutach krajowych państw AKP lub walutach lokalnych KiTZ księgowy w stosownych przypadkach otwiera rachunki w instytucjach finansowych w państwach AKP i KiTZ, a dla płatności w euro i innych walutach – w instytucjach finansowych w państwach członkowskich.

2. Te instytucje finansowe, które pełnią rolę agentów rozliczeniowych, dokonują płatności na polecenie księgowego.

3. Zgodnie z art. 37 ust. 2 załącznika IV do Umowy AKP-WE lokaty na rachunkach instytucji finansowych w państwach AKP i w KiTZ nie przynoszą odsetek, a te ostatnie nie otrzymują wynagrodzenia za swoje usługi.

Zgodnie z art. 1 ust. 6 umowy wewnętrznej lokaty na rachunkach instytucji finansowych państw członkowskich przynoszą odsetki. Odsetki te są dopisywane do salda jednego z rachunków przewidzianych we wspomnianym artykule.

Artykuł 45

Stosunki między Komisją a agentami rozliczeniowymi przewidzianymi w art. 37 załącznika IV do umowy AKP-WE lub w środkach wykonawczych do decyzji o stowarzyszeniu zamorskim są przedmiotem umów. Po podpisaniu kopie tych umów są

przesyłane w celach informacyjnych do Trybunału Obrachunkowego.

Artykuł 46

1. Komisja przekazuje ze specjalnych rachunków otwartych na podstawie art. 59 ust. 3 kwoty potrzebne do uzupełnienia rachunków otwartych w jej imieniu zgodnie z art. 44. Takie przesunięcia są dokonywane w oparciu o potrzeby pieniężne wynikające z projektów i programów.

2. Komisja dokłada wszelkich starań w celu dokonywania wypłat z rachunków specjalnych, o których mowa w art. 59 ust. 3 akapit pierwszy, w taki sposób, aby rozkład jej aktywów na tych rachunkach był proporcjonalny do wkładów poszczególnych państw członkowskich do EFR.

Artykuł 47

Podpisy pracowników Komisji upoważnionych do prowadzenia operacji związanych z rachunkami EFR zostają złożone w bankach, których to dotyczy, w momencie otwierania rachunków lub, w przypadku urzędników upoważnionych później, w momencie ich wyznaczenia.

Sekcja 5

Administrator płatności

Artykuł 48

1. W celu dokonania płatności przewidzianych w art. 44 księgowy wyznacza administratora płatności, który dokonuje lokalnych płatności za pośrednictwem rachunku agenta rozliczeniowego.

2. Administratorzy płatności wybierani są spośród urzędników, a w razie potrzeby i wyłącznie w należycie uzasadnionych przypadkach – spośród innych pracowników.

Artykuł 49

1. Administrator płatności wyznaczany jest na mocy decyzji księgowego, wydanej na należycie uzasadniony wniosek właściwego urzędnika zatwierdzającego. Decyzja ta określa odpowiednie obowiązki i zobowiązania administratora płatności i urzędnika zatwierdzającego.

Określa ona co najmniej:

- częstotliwość i procedurę przedstawiania dokumentów uzupełniających;
- procedurę uzupełniania rachunku agenta rozliczeniowego;
- okres ważności upoważnienia udzielonego administratorowi płatności przez księgowego;
- tożsamość wyznaczonego administratora płatności.

Zmiana decyzji, o której mowa w akapicie pierwszym, również odbywa się na mocy decyzji księgowego, wydanej na należycie uzasadniony wniosek właściwego urzędnika zatwierdzającego.

2. Administrator płatności może, na polecenie księgowego, wykonywać należycie zatwierdzone płatności na rzecz osób trzecich w ramach dodatniego salda na rachunku bankowym agenta rozliczeniowego.

Artykuł 50

Uzupełnianie lokalnych rachunków bankowych

Księgowy uzupełnia rachunki agenta rozliczeniowego i nadzoruje te rachunki w zakresie otwierania rachunków bankowych, przekazywania upoważnień w zakresie podpisów oraz kontroli prowadzonych na miejscu i w odniesieniu do rachunków scentralizowanych.

Rachunki agenta rozliczeniowego mogą być również zasilane bezpośrednio przez różne dochody lokalne, które wynikają z:

- a) różnych spłat;
- b) nakazów odzyskania środków.

ROZDZIAŁ 4

Odowiedzialność podmiotów działających w sferze finansów

Sekcja 1

Zasady ogólne

Artykuł 51

1. Bez uszczerbku dla jakiegokolwiek postępowania dyscyplinarnego organ mianujący może w dowolnym momencie, okresowo lub ostatecznie, cofnąć uprawnienia przekazane delegowanym lub subdelegowanym urzędnikom zatwierdzającym.

2. Bez uszczerbku dla jakiegokolwiek postępowania dyscyplinarnego Komisja może w dowolnym momencie okresowo lub ostatecznie zawiesić księgowego w wykonywaniu obowiązków.

3. Bez uszczerbku dla jakiegokolwiek postępowania dyscyplinarnego organ mianujący może w dowolnym momencie okresowo lub ostatecznie zawiesić administratora płatności w wykonywaniu obowiązków.

Artykuł 52

1. Przepisy zawarte w niniejszym rozdziale pozostają bez uszczerbku dla odpowiedzialności karnej, którą mogą ponieść podmioty działające w sferze finansów, o których mowa w art. 51, zgodnie z obowiązującym prawem krajowym oraz z obowiązującymi przepisami w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot oraz zwalczania korupcji pracowników lub urzędników państw członkowskich.

2. Każdy urzędnik zatwierdzający, księgowy lub administrator płatności podlega postępowaniu dyscyplinarnemu oraz jest zobowiązany do zapłacenia odszkodowania przewidzianego w regulaminie pracowniczym, bez uszczerbku dla przepisów art. 53–56 niniejszego rozporządzenia.

W przypadku nadużyć finansowych, korupcji lub jakichkolwiek innych działań niezgodnych z prawem, które mogą zaszkodzić interesom Wspólnoty, sprawa przekazywana jest właściwym władzom lub organom.

Sekcja 2

Zasady mające zastosowanie do urzędników zatwierdzających

Artykuł 53

Obowiązek zapłaty odszkodowania, o którym mowa w art. 52 ust. 2, przez urzędnika zatwierdzającego ma zastosowanie w szczególności w przypadkach, gdy:

- a) urzędnik zatwierdzający, niezależnie od tego, czy celowo czy wskutek rażącego zaniedbania ze swojej strony, przy ustalaniu należności do odzyskania lub wystawianiu nakazu odzyskania środków, budżetowaniu wydatków lub przy podpisywaniu zlecenia płatniczego nie przestrzega przepisów niniejszego rozporządzenia;
- b) urzędnik zatwierdzający, niezależnie od tego, czy celowo czy wskutek rażącego zaniedbania ze swojej strony, dopuszcza się zaniechania wystawienia dokumentu ustalającego kwoty należne, zaniechania wystawienia nakazu odzyskania środków lub zwłoki w wystawieniu takiego nakazu lub zwłoki w wystawieniu zlecenia płatniczego, narażając tym samym Komisję na powództwo cywilne ze strony osób trzecich.

Artykuł 54

1. W przypadku gdy delegowany lub subdelegowany urzędnik zatwierdzający uważa, że decyzja, której podjęcie należy do jego obowiązków, jest nieprawidłowa lub sprzeczna z zasadami należytego zarządzania finansami, informuje o tym na piśmie organ, który przekazał mu uprawnienia. Jeżeli organ przekazujący uprawnienia wyda następnie delegowanemu lub subdelegowanemu urzędnikowi zatwierdzającemu pisemne, uzasadnione polecenie podjęcia danej decyzji, to ten urzędnik zatwierdzający nie może być pociągnięty do odpowiedzialności.

2. W przypadku subdelegacji, w ramach swojej służby, delegowany urzędnik zatwierdzający nadal pozostaje odpowiedzialny za wydajność i skuteczność funkcjonowania wprowadzonych wewnętrznych systemów zarządzania i kontroli oraz za wybór subdelegowanego urzędnika zatwierdzającego.

3. Specjalny zespół ds. nieprawidłowości finansowych powołany przez Komisję zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 1605/2002 posiada uprawnienia, by określić w stosunku do EFR, czy nastąpiły nieprawidłowości finansowe, a jeśli tak, ewentualne ich skutki. W odniesieniu do zarządzania zasobami EFR przez Komisję przypadki nieprawidłowości są przekazywane temu zespołowi zgodnie z art. 75 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002.

Na podstawie opinii zespołu Komisja podejmuje decyzję o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego lub procedury wypłacenia odszkodowania. Jeżeli zespół rozpozna problemy systemowe, przesyła sprawozdanie wraz z zaleceniami delegowanemu urzędnikowi zatwierdzającemu, pod warunkiem że toczące się postępowanie go nie dotyczy, oraz audytorowi wewnętrznemu.

Sekcja 3

**Zasady mające zastosowanie do księgowych
oraz administratorów płatności**

Artykuł 55

Księgowy podlega postępowaniu dyscyplinarnemu oraz obowiązkowi zapłaty odszkodowania stosownie do przepisów regulaminu pracowniczego i zgodnie z procedurami ustanowionymi w tym regulaminie. Może on być w szczególności pociągnięty do odpowiedzialności na skutek niżej wymienionych uchybień:

- a) utraty lub zniszczenia środków pieniężnych, aktywów i dokumentów znajdujących się w jego posiadaniu;
- b) nieuprawnionej zmiany rachunków bankowych lub pocztowych (żyrowych);
- c) odzyskania należności lub realizacji płatności w kwotach niezgodnych z figurującymi na odpowiadających im nakazach odzyskania środków lub zleceniach płatniczych;
- d) zaniedbania poboru należnych dochodów.

Artykuł 56

Administrator płatności podlega postępowaniu dyscyplinarnemu oraz obowiązkowi zapłaty odszkodowania stosownie do przepisów regulaminu pracowniczego i zgodnie z procedurami ustanowionymi w tym regulaminie. Może on być w szczególności pociągnięty do odpowiedzialności na skutek niżej wymienionych uchybień:

- a) utraty lub zniszczenia środków pieniężnych, aktywów i dokumentów znajdujących się w jego posiadaniu;
- b) niemożności dostarczenia właściwych dokumentów uzupełniających dotyczących dokonanych przez niego płatności;
- c) dokonywania płatności na rzecz osób innych niż uprawnieni odbiorcy płatności;
- d) zaniedbania poboru należnych dochodów.

ROZDZIAŁ 5

Operacje po stronie dochodów

Sekcja 1

Udostępnianie zasobów EFR

Artykuł 57

1. Zgodnie z art. 7 umowy wewnętrznej pułap rocznej kwoty wkładów na rok $n + 2$ i roczną kwotę wkładu na rok $n + 1$ określa się według procedury opisanej w ust. 2–7. Roczne wkłady są płatne w trzech ratach. Raty te określa się według procedury opisanej w ust. 2–7.

2. Przed 15 października roku n Komisja przedstawia wniosek zawierający:

- pułap rocznej kwoty wkładu na rok $n + 2$,
- roczną kwotę wkładu na rok $n + 1$,
- kwotę pierwszej raty wkładu na rok $n + 1$.

Rada podejmuje decyzję w sprawie tego wniosku do 15 listopada roku n .

Państwa członkowskie wpłacają pierwszą ratę wkładu na rok $n + 1$ nie później niż do 21 stycznia roku $n + 1$.

3. Przed 15 czerwca roku $n + 1$ Komisja przedstawia wniosek zawierający:

- kwotę drugiej raty wkładu na rok $n + 1$,
- poprawioną roczną kwotę wkładu na rok $n + 1$ zgodnie z rzeczywistymi potrzebami, jeżeli zgodnie z art. 7 ust. 3 umowy wewnętrznej roczna kwota odbiega od rzeczywistych potrzeb.

Rada podejmuje decyzję w sprawie wniosku nie później niż w terminie 21 dni kalendarzowych od przedstawienia wniosku przez Komisję.

Państwa członkowskie wpłacają drugą ratę nie później niż w terminie 21 dni kalendarzowych od daty powiadomienia ich o decyzji Rady.

4. Przed 15 czerwca roku $n + 1$ Komisja, uwzględniając prognozy EBI dotyczące zarządzania instrumentem inwestycyjnym i jego funkcjonowania, w tym dotacji na spłatę oprocentowania, sporządza i przekazuje Radzie zestawienie zobowiązań, płatności i roczną kwotę wkładów, które zostały wniesione w roku n i które zostaną wniesione w roku $n + 1$ i roku $n + 2$. Wysokość kwot na rok $n + 1$ i na rok $n + 2$ opiera się na zdolności skutecznego zapewnienia proponowanego poziomu zasobów.

5. Przed 10 października roku $n + 1$ Komisja przedstawia wniosek zawierający:

- trzecią ratę rocznego wkładu na rok $n + 1$,
- poprawioną roczną kwotę wkładu na rok $n + 1$ zgodnie z rzeczywistymi potrzebami, jeżeli zgodnie z art. 7 ust. 3 umowy wewnętrznej roczna kwota odbiega od rzeczywistych potrzeb.

Rada podejmuje decyzję w sprawie wniosku nie później niż w terminie 21 dni kalendarzowych od przedstawienia wniosku przez Komisję.

Państwa członkowskie wpłacają trzecią ratę nie później niż w terminie 21 dni kalendarzowych od daty powiadomienia ich o decyzji Rady.

6. Suma rat dotyczących danego roku nie może przekroczyć rocznej kwoty wkładu określonej na ten rok. Roczna kwota wkładu nie może przekroczyć pułapu określonego na ten rok. Pułap nie może być zwiększony, z wyjątkiem przypadków przewidzianych w art. 7 ust. 4 umowy wewnętrznej. Ewentualne zwiększenie pułapu uwzględniane jest we wnioskach, o których mowa w ust. 2–5 powyżej.

7. Zgodnie z art. 1–5 pułap rocznej kwoty wkładów dla roku $n + 2$, roczna kwota wkładów dla roku $n + 1$ oraz raty wkładów określają:

- a) kwotę zarządzaną przez Komisję, oraz
- b) kwotę zarządzaną przez EBI, w tym dotacje na spłatę oprocentowania.

Artykuł 58

1. Raty płatne przez poszczególne państwa członkowskie i określone w art. 57 ustala się proporcjonalnie do wkładów danego państwa do EFR, ustalonych w art. 1 ust. 2 umowy wewnętrznej.

2. Wezwania do wniesienia wkładu w pierwszej kolejności wykorzystują kwoty określone dla poprzednich EFR, jedną po drugiej.

Artykuł 59

1. Wkłady finansowe państw członkowskich wyrażane są w euro.

2. Każde państwo członkowskie wpłaca kwotę swojego wkładu w euro.

3. W odniesieniu do kwot należnych Komisji na mocy art. 57 ust. 7 lit. a) wkłady finansowe są przekazywane przez każde państwo członkowskie na specjalny rachunek „Komisja Wspólnot Europejskich – Europejski Fundusz Rozwoju” otwarty w banku emisyjnym tego państwa członkowskiego lub w instytucji finansowej wyznaczonej przez to państwo. Wkłady te pozostają na powyższych specjalnych rachunkach do terminu dokonania płatności przewidzianych w art. 37 załącznika IV do umowy AKP-WE lub w środkach wykonawczych do decyzji o stowarzyszeniu zamorskim.

W odniesieniu do kwot należnych EBI na mocy art. 57 ust. 7 lit. b) wkłady finansowe są przekazywane przez każde państwo członkowskie zgodnie z art. 146.

W miarę potrzeb Komisja zapewnia stosowną pomoc techniczną przy wykonywaniu decyzji Rady określonych w art. 57.

Artykuł 60

1. W przypadku nieprzekazania raty wkładu płatnego na mocy niniejszego artykułu przed upłynięciem terminu płatności określonego w art. 57 ust. 2–5 dane państwo członkowskie zobowiązane jest zapłacić odsetki od niewpłaconej kwoty.

2. Odsetki od niewpłaconych kwot nalicza się według stawki wynoszącej dwa punkty procentowe powyżej stopy procentowej

stosowanej przez Europejski Bank Centralny w stosunku do jego głównych operacji refinansowania w pierwszym dniu roboczym miesiąca, w którym kwota staje się wymagalna, zgodnie z publikacją w serii C *Dziennika Urzędowego Unii Europejskiej*. Za każdy miesiąc zwłoki stopa ta jest podwyższana o ćwierć punktu procentowego.

Odsetki płatne są za cały okres zwłoki i są naliczane od pierwszego dnia kalendarzowego następującego po terminie płatności danej raty.

3. W odniesieniu do kwoty należnej Komisji na mocy art. 57 ust. 7 lit. a), odsetki za opóźnienie są przekazywane na jeden z rachunków przewidzianych w art. 1 ust. 6 umowy wewnętrznej.

W odniesieniu do kwot należnych EBI na mocy art. 57 ust. 7 lit. b) odsetki za opóźnienie przekazywane są do instrumentu inwestycyjnego.

Artykuł 61

Po wygaśnięciu protokołu finansowego określonego w załączniku Ib do umowy AKP-WE Komisja, zgodnie z warunkami ustanowionymi w niniejszym rozporządzeniu, wzywa państwa członkowskie do zapłacenia pozostałej części wkładu, do którego są zobowiązane zgodnie z art. 57.

Sekcja 2

Preliminarze należności

Artykuł 62

1. Wszelkie środki lub sytuacje, które mogą zmienić kwoty należne EFR lub spowodować ich zmianę, są wcześniej uwzględniane w preliminarzu należności sporządzanym przez urzędnika zatwierdzającego.

2. W drodze odstępstwa od ust. 1 nie sporządza się preliminarza należności zanim państwa członkowskie nie udostępnią Komisji kwot swoich wkładów do EFR, określonych w art. 57 i 58. Właściwy urzędnik zatwierdzający wystawia nakaz odzyskania środków w odniesieniu do tych kwot.

3. Do wykonania ust. 1 ma zastosowanie art. 77 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002 z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Sekcja 3

Ustalenie należnych kwot

Artykuł 63

1. Ustalenie należnej kwoty jest czynnością, za pomocą której delegowany lub subdelegowany urzędnik zatwierdzający:

- a) sprawdza, czy dług istnieje;
- b) określa lub sprawdza istnienie i wysokość długu;
- c) sprawdza warunki, w których dług jest należny.

2. Zasoby EFR udostępnione Komisji oraz wszelkie należności określone jako bezsporne, o ustalonej wysokości i wymagalne, ustala się za pomocą nakazu odzyskania środków, przekazanego księgowemu, oraz noty debetowej przesłanej dłużnikowi, które sporządza właściwy urzędnik zatwierdzający.

3. Kwoty nienależnie wypłacone podlegają odzyskaniu.

4. W odniesieniu do warunków, w których odsetki za opóźnienie są należne EFR, ma zastosowanie art. 86 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Sekcja 4

Zezwolenie na odzyskanie należności

Artykuł 64

1. Zezwolenie na odzyskanie należności jest czynnością, za pomocą której właściwy delegowany lub subdelegowany urzędnik zatwierdzający zleca księgowemu, przez wystawienie nakazu odzyskania środków, odzyskanie kwoty należnej, którą ustalił.

2. Bez uszczerbku dla obowiązków państw AKP lub KiTZ Komisja może formalnie ustalić kwotę należną od podmiotów innych niż państwa na mocy decyzji, która podlega wykonaniu na takich samych warunkach, jak ustanowione w art. 256 Traktatu.

3. Do wykonania ust. 1 i 2 mają zastosowanie art. 81 i 84 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Sekcja 5

Odzyskanie środków

Artykuł 65

1. Księgowy działa na podstawie nakazów odzyskania środków w odniesieniu do należnych kwot należycie ustalonych przez właściwego urzędnika zatwierdzającego. Z należytą starannością zapewni EFR otrzymanie dochodów i ochronę jego praw.

2. Księgowy odzyskuje kwoty przez potrącenie ich do równoważnych zobowiązań, jakie EFR lub Wspólnota ma wobec dłużnika, który ze swojej strony ma wobec EFR lub Wspólnoty bezsporne i wymagalne roszczenie o ustalonej wysokości.

3. W odniesieniu do bezpośredniego zarządu własnego oraz pośrednich operacji zdecentralizowanych, o których mowa w tytule VI, w przypadku gdy roszczenia, które EFR ma w stosunku do krajowego urzędnika zatwierdzającego, nie zostaną zaspokojone w określonych terminach, właściwy urzędnik zatwierdzający podejmuje wszystkie niezbędne środki w celu uzyskania rzeczywistej spłaty należnych kwot, w stosownych przypadkach także zawieszenie możliwości korzystania z powyższego rodzaju rozwiązań przez dane państwo lub KiTZ.

4. W przypadku gdy delegowany urzędnik zatwierdzający zamierza odstąpić lub częściowo odstąpić od odzyskania ustalonej należności, dopilnowuje on, by odstąpienie to było właściwe i zgodne z zasadą należytego zarządzania finansami

i zasadą proporcjonalności. Decyzja o odstąpieniu musi być uzasadniona. Urzędnik zatwierdzający może przekazać uprawnienia związane z podjęciem tej decyzji wyłącznie zgodnie z rozporządzeniem (WE, Euratom) nr 2342/2002.

5. Urzędnik zatwierdzający może anulować lub skorygować ustaloną należność.

6. Należności EFR wobec osób trzecich oraz należności osób trzecich wobec EFR wygasają po pięciu latach.

7. Do wykonania ust. 1–6 mają zastosowanie art. 82–85 i 87–89 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002 z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

ROZDZIAŁ 6

Operacje po stronie wydatków

Sekcja 1

Przepisy ogólne

Artykuł 66

Każda pozycja wydatków jest przedmiotem czterech operacji: zaciągnięcia zobowiązania, walidacji, zatwierdzenia i realizacji.

Sekcja 2

Budżetowanie wydatków

Artykuł 67

Budżetowanie wydatków następuje po podjęciu decyzji w sprawie finansowania przez Komisję lub organy, którym Komisja przekazała uprawnienia.

Artykuł 68

1. Zaciągnięcie zobowiązania finansowego przez Komisję jest operacją polegającą na rezerwacji środków finansowych niezbędnych do pokrycia płatności wynikających ze zobowiązania prawnego.

2. Zobowiązanie prawne Komisji jest czynnością polegającą na zaciągnięciu lub ustaleniu przez właściwego urzędnika zatwierdzającego zobowiązania w stosunku do osób trzecich, które skutkuje obciążeniem EFR.

3. Zobowiązanie finansowe i zobowiązanie prawne zaciąga ten sam urzędnik zatwierdzający. Od tej zasady można odstąpić w następujących przypadkach:

- w przypadku wydatków administracyjnych ponoszonych przez Komisję w rozumieniu art. 69 ust. 3, w odniesieniu do których zobowiązania finansowe zostały podzielone zgodnie z art. 69 ust. 2;
- w przypadku zobowiązań globalnych odnoszących się do umów w sprawie finansowania na mocy art. 70 ust. 3.

Artykuł 69

1. Zobowiązanie finansowe Komisji ma charakter indywidualny wówczas, gdy beneficjent oraz kwota wydatków są znane.

Zobowiązanie finansowe Komisji ma charakter globalny wówczas, gdy przynajmniej jeden z elementów potrzebnych do określenia zobowiązania indywidualnego nie jest jeszcze znany.

2. Zobowiązania finansowe dotyczące wydatków administracyjnych Komisji mogą być podzielone na roczne raty, płatne przez kilka lat. Podział ten uwzględnia się w stosownych zobowiązaniach prawnych.

3. Następujące wydatki uważa się za wydatki administracyjne do celów art. 68 ust. 3 lit. a) oraz ust. 2 niniejszego artykułu:

- a) wydatki na zasoby ludzkie inne niż stali pracownicy;
- b) wydatki na szkolenia;
- c) wydatki na delegacje służbowe;
- d) wydatki reprezentacyjne;
- e) wydatki na posiedzenia;
- f) wydatki związane z usługami tłumaczy ustnych lub pisemnych wykonujących wolny zawód;
- g) wydatki związane z wymianami urzędników;
- h) koszty bieżącego wynajmu mienia ruchomego i nieruchomości;
- i) koszty różnych ubezpieczeń;
- j) koszty sprzątnięcia i utrzymania obiektów;
- k) koszty związane z korzystaniem z usług telekomunikacyjnych;
- l) koszty wody, gazu oraz energii elektrycznej;
- m) koszty publikacji okresowych.

Artykuł 70

1. Właściwy urzędnik zatwierdzający zaciąga zobowiązanie finansowe, zanim zaciągnie wiążące Komisję zobowiązanie prawne względem osób trzecich.

2. Decyzje w sprawie finansowania podejmowane przez Komisję zgodnie z umową AKP-WE lub decyzją o stowarzyszeniu zamorskim, które uprawniają ją do przyznania pomocy finansowej z EFR, stanowią podstawę zobowiązań finansowych Komisji.

3. Następujące działania stanowią zobowiązania prawne Komisji:

- a) umowa w sprawie finansowania między Komisją działającą w imieniu Wspólnoty a państwem AKP będącym beneficjentem lub KiTZ będącymi beneficjentami, lub organami przez nie wyznaczonymi;
- b) zamówienie lub umowa w sprawie przyznania dotacji między Komisją a krajowymi lub międzynarodowymi

organami sektora publicznego lub osobami fizycznymi albo prawnymi odpowiedzialnymi za realizację działania.

4. Każda umowa w sprawie finansowania, zamówienie lub umowa w sprawie przyznania dotacji wyraźnie stanowi, że Komisja, OLAF i Trybunał Obrachunkowy wykonują swoje uprawnienia w zakresie kontroli w odniesieniu do dokumentów i kontroli na miejscu, w stosunku do wszystkich wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymali finansowanie z zasobów EFR.

Artykuł 71

Zaciągając zobowiązanie finansowe, właściwy urzędnik zatwierdzający dopilnowuje, by:

- a) wydatki zostały ujęte we właściwej pozycji księgowej;
- b) środki finansowe były dostępne;
- c) wydatki były zgodne ze stosownymi przepisami, zwłaszcza z umową AKP-WE, decyzją o stowarzyszeniu zamorskim, umową wewnętrzną, niniejszym rozporządzeniem oraz wszystkimi aktami przyjętymi w ramach wykonywania tych przepisów;
- d) przestrzegana była zasada należytego zarządzania finansami.

Artykuł 72

Rejestrując zobowiązanie prawne, urzędnik zatwierdzający dopilnowuje, by:

- a) zobowiązanie miało pokrycie w odpowiadającym mu zobowiązaniu finansowym;
- b) wydatki były poprawne i zgodne ze stosownymi przepisami, zwłaszcza z umową AKP-WE, decyzją o stowarzyszeniu zamorskim, umową wewnętrzną, niniejszym rozporządzeniem oraz wszystkimi aktami przyjętymi w ramach wykonywania tych przepisów;
- c) przestrzegana była zasada należytego zarządzania finansami.

Sekcja 3

Budżetowanie wydatków w zarządzaniu scentralizowanym lub wspólnym

Artykuł 73

W przypadku gdy zasobami EFR zarządza Komisja w ramach zarządzania scentralizowanego lub wspólnego, budżetowanie wydatków podlega przepisom niniejszej sekcji.

Artykuł 74

1. Z zastrzeżeniem art. 68 ust. 3, zobowiązania prawne odnoszące się do indywidualnych zobowiązań finansowych zawierane są przez Komisję nie później niż do dnia 31 grudnia roku N, gdzie rok N to rok, w którym Komisja zaciągnęła indywidualne zobowiązanie finansowe.

2. Co do zasady, z zastrzeżeniem art. 68 ust. 3, globalne zobowiązania finansowe obejmują koszt całkowity stosownego indywidualnego zobowiązania prawnego zawartego przez Komisję do dnia 31 grudnia roku N + 1, gdzie rok N to rok, w którym Komisja zaciągnęła globalne zobowiązanie finansowe.

Jednak w przypadku realizacji globalnych zobowiązań, o których mowa w art. 70 ust. 3 lit. a), Komisja zawiera stosowne indywidualne umowy dotyczące zamówień i inne umowy nie później niż w ciągu trzech lat od daty zawarcia umowy w sprawie finansowania.

Indywidualne umowy dotyczące zamówień i inne umowy odnoszące się do audytu i oceny mogą zostać zawarte w późniejszym terminie. Klauzule dodatkowe do już zawartych umów można również zawierać w późniejszym terminie.

Po upływie terminów, o których mowa w ust. 1 oraz pierwszym i drugim akapicie niniejszego ustępu, właściwy urzędnik zatwierdzający umarza niewykorzystane saldo powyższych zobowiązań finansowych.

Artykuł 75

1. Kwota każdego indywidualnego zobowiązania prawnego przyjętego przez Komisję w następstwie zobowiązania globalnego, zanim zostanie ono podpisane, podlega rejestracji przez właściwego urzędnika zatwierdzającego na rachunkach EFR oraz ujęciu w globalnych zobowiązaniach finansowych.

2. Ostateczny termin realizacji zobowiązań prawnych z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy oraz odpowiadających im zobowiązań finansowych, z wyjątkiem wydatków administracyjnych, o których mowa w art. 69 ust. 3, ustala się zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

Wszelkie części takich zobowiązań, które nie zostały wykonane w ciągu sześciu miesięcy następujących po tym terminie, zostają umorzone, a odpowiadające im środki anulowane.

Kwota zobowiązania finansowego odpowiadającego zobowiązaniu prawnemu, w odniesieniu do którego nie dokonano płatności w ciągu trzech lat następujących po podpisaniu zobowiązania prawnego, zostaje umorzona, a odpowiadające mu środki anulowane.

3. Przepisy ust. 2 mają zastosowanie bez uszczerbku dla decyzji, które Rada może przyjąć na mocy art. 96 i 97 umowy AKP-WE.

Artykuł 76

Zakończenie projektu oraz umorzenie środków finansowych przyznanych zgodnie z art. 73, 74 i 75 następuje w przypadku, gdy zobowiązania prawne podjęte przez Komisję w związku z tym projektem w stosunku do osób trzecich zostały zakończone, a odnośne płatności i wpływy zostały odnotowane na rachunkach EFR.

Sekcja 4

Budżetowanie wydatków w zarządzaniu zdecentralizowanym

Artykuł 77

W przypadku gdy zasoby EFR zarządzane są na zasadach zarządzania zdecentralizowanego, budżetowanie wydatków przez Komisję podlega przepisom niniejszej sekcji.

Artykuł 78

1. Umowy w sprawie finansowania są zawierane z beneficjentami – państwami AKP lub KiTZ – nie później niż do dnia 31 grudnia roku N + 1, gdzie rok N oznacza rok, w którym przyjęto globalne zobowiązanie finansowe Komisji.

W przypadku gdy umowy w sprawie finansowania nie zostały zawarte w terminie ustanowionym w akapicie pierwszym, odpowiadające im środki zostają anulowane.

2. Komisja ma obowiązek dokonywać płatności z zasobów EFR w każdym przypadku, gdy właściwy urzędnik zatwierdzający zatwierdza zamówienia, umowy w sprawie przyznania dotacji i preliminarze programów, zgodnie z art. 101 ust. 3.

Właściwy urzędnik zatwierdzający rejestruje na rachunkach EFR, przed podpisaniem zatwierdzenia, kwotę każdego indywidualnego zobowiązania prawnego, które zatwierdził w następstwie zobowiązania globalnego. Ujmuje tę kwotę w globalnych zobowiązaniach finansowych.

3. Przepisy ust. 1 mają zastosowanie bez uszczerbku dla decyzji, które Rada może przyjąć na mocy art. 96 i 97 umowy AKP-WE.

Artykuł 79

Działając zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami, o której mowa w art. 11, oraz w ramach swoich uprawnień, Komisja podejmuje starania w celu dopilnowania, by:

a) zobowiązania prawne realizujące postanowienia umów w sprawie finansowania, o których mowa w art. 78 ust. 1, zostały zaciągnięte nie później niż trzy lata od daty zawarcia odpowiadającej im umowy w sprawie finansowania. Indywidualne umowy dotyczące zamówień i umowy w zakresie audytu i oceny oraz klauzule dodatkowe do umów już zawartych można również zawierać w późniejszym terminie;

b) kwota indywidualnego zobowiązania finansowego, odpowiadającego zobowiązaniu prawnemu realizującemu postanowienia umowy w sprawie finansowania, o której mowa w art. 78 ust. 1, w odniesieniu do którego nie dokonano płatności w ciągu trzech lat następujących po podpisaniu zobowiązania prawnego, zostaje umorzona.

Po upływie terminu określonego w umowie w sprawie finansowania, w którym miało nastąpić zaciągnięcie zobowiązania prawnego, o którym mowa w akapicie pierwszym lit. a), właściwy urzędnik zatwierdzający umarza niewykorzystane saldo odpowiadających mu zobowiązań finansowych.

Zobowiązania prawne, o których mowa w akapicie pierwszym lit. b), to zamówienia, umowy w sprawie przyznania dotacji lub preliminarze programów zawarte przez państwa AKP, KiTZ lub ich władze albo zamówienia lub umowy w sprawie przyznania dotacji zawarte przez Komisję działającą w ich imieniu i na ich rzecz. Do celów stosowania niniejszego akapitu Komisja, w porozumieniu z beneficjentami będącymi państwami AKP i KiTZ, ujmuje właściwe postanowienia w umowach w sprawie finansowania, o których mowa w art. 78 ust. 1.

Artykuł 80

Zakończenia projektu oraz umorzenia środków przyznanych zgodnie z art. 78 i 79 dokonuje państwo AKP lub KiTZ, lub jego władze, lub Komisja działająca przy tym projekcie w ich imieniu i na ich rzecz wobec osób trzecich, po wypełnieniu zaciągniętych zobowiązań prawnych oraz po zapisaniu w księgach EFR odnośnych płatności i wpływów.

Sekcja 5

Walidacja wydatków

Artykuł 81

1. Walidacja wydatków jest czynnością polegającą na tym, że właściwy urzędnik zatwierdzający:

- a) weryfikuje istnienie roszczenia wierzyciela;
- b) określa lub weryfikuje stan faktyczny i kwotę roszczenia;
- c) weryfikuje warunki wymagalności płatności.

2. Do walidacji wydatków mają zastosowanie art. 97–101 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002 z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Sekcja 6

Zatwierdzanie wydatków

Artykuł 82

1. Zatwierdzenie wydatków jest czynnością polegającą na tym, że właściwy urzędnik zatwierdzający, sprawdzwszy dostępność środków finansowych i wydając zlecenie płatnicze, zleca księgowemu dokonanie płatności kwoty wydatków, której walidacji dokonał.

2. W przypadku płatności okresowych dokonywanych z tytułu usług, w tym usług najmu, bądź dostaw urzędnik zatwierdzający po dokonaniu analizy ryzyka może zarządzić stosowanie systemu polecenia zapłaty.

3. Do wykonania niniejszego artykułu mają zastosowanie art. 102 i 103 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Sekcja 7

Realizacja wydatków

Artykuł 83

1. Płatności dokonuje się wyłącznie po przedłożeniu dowodu, że dane działanie jest zgodne z aktem podstawowym lub umową. Płatność obejmuje przynajmniej jedną z następujących operacji:

- a) płatność całej należnej kwoty;
- b) płatność całej należnej kwoty dokonaną w którykolwiek z następujących sposobów:
 - (i) prefinansowanie, które może być podzielone na wiele płatności;
 - (ii) jedna lub kilka płatności okresowych;
 - (iii) płatność salda kwot należnych.

2. W księgach należy dokonać rozróżnienia między różnymi rodzajami płatności, o których mowa w ust. 1, wówczas, gdy są dokonywane.

3. Artykuły 104 i 105 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002 mają zastosowanie z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Artykuł 84

Księgowy realizuje wydatki w granicach dostępnych środków finansowych.

Artykuł 85

Płatności dokonuje się za pośrednictwem rachunków bankowych, o których mowa w art. 44. Szczegółowe zasady otwierania takich rachunków, administrowania nimi i korzystania z nich ustala księgowy.

Zasady te ustanawiają w szczególności wymóg wspólnego składania podpisów na poleceniach przelewu i wszystkich płatnościach bankowych przez dwóch pracowników należycie upoważnionych przez księgowego.

Artykuł 86

W przypadku płatności dokonywanych przez administratora płatności właściwy urzędnik zatwierdzający dopilnowuje, by zostały one skontrolowane przed ich realizacją.

Sekcja 8

Terminy operacji po stronie wydatków

Artykuł 87

1. Walidacja, zatwierdzenie i realizacja wydatków zostają zakończone w terminie nie dłuższym niż 90 dni od dnia, w którym płatność staje się wymagalna. Krajowy lub regionalny urzędnik zatwierdzający zatwierdza wydatki i informuje o nich właściwego urzędnika zatwierdzającego Komisji nie później niż 45 dni przed upływem tego terminu.

2. Wierzyciele, którzy otrzymują płatności z opóźnieniem, mają prawo do otrzymania odsetek za opóźnienie zgodnie z art. 106 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002.

3. Roszczenia z tytułu opóźnionych płatności, za które odpowiada Komisja zgodnie z art. 37 załącznika IV do umowy AKP-WE, są pokrywane przez Komisję z rachunku lub rachunków określonych w art. 1 ust. 6 umowy wewnętrznej.

ROZDZIAŁ 7

Systemy informatyczne

Artykuł 88

1. W przypadku gdy operacje po stronie dochodów i wydatków są administrowane za pomocą systemów komputerowych, dokumenty mogą być podpisywane z wykorzystaniem procedur skomputeryzowanych lub elektronicznych.

2. Do wykonania niniejszego artykułu mają zastosowanie art. 107 i 108 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

ROZDZIAŁ 8

Audyt wewnętrzny

Artykuł 89

Audytorem wewnętrznym EFR jest audytor wewnętrzny Komisji. Wykonuje on swoje obowiązki zgodnie ze stosownymi standardami międzynarodowymi. Odpowiada on przed Komisją za sprawdzenie poprawnego działania systemów i procedur realizowania zasobów EFR, którymi zarządza Komisja na mocy art. 2. Audytorem wewnętrznym nie może być urzędnik zatwierdzający ani księgowy.

Artykuł 90

1. Audytor wewnętrzny doradza Komisji w sprawach związanych z ryzykiem, wydając niezależne opinie na temat jakości systemów zarządzania i kontroli oraz wydając zalecenia dotyczące poprawy warunków wykonywania operacji oraz wspierania należytego zarządzania finansami.

Odpowiada on w szczególności za następujące kwestie:

a) ocenę stosowności i skuteczności wewnętrznych systemów zarządzania oraz działania służb odnośnie do realizacji

polityk, programów i działań przez odniesienie do związanych z nimi zagrożeń;

b) ocenę wydajności i skuteczności wewnętrznych systemów kontroli i audytu mających zastosowanie do każdej operacji dotyczącej realizacji zasobów EFR.

2. Audytor wewnętrzny korzysta z pełnego i nieograniczonego dostępu do wszystkich informacji niezbędnych do wykonywania swoich obowiązków, w razie potrzeby na miejscu, także w państwach członkowskich oraz w państwach trzecich.

3. Audytor wewnętrzny składa Komisji sprawozdanie dotyczące swoich ustaleń i zaleceń. Komisja dopilnowuje, by podejmowano działania w sprawie zaleceń wynikających z przeprowadzonych audytów. Audytor wewnętrzny składa również Komisji roczne sprawozdanie z audytu wewnętrznego, wykazujące liczbę i rodzaj przeprowadzonych audytów, zalecenia i działania podjęte w następstwie tych zaleceń.

4. Co roku Komisja przesyła organowi udzielającemu absolutorium sprawozdanie podsumowujące liczbę i rodzaj przeprowadzonych audytów wewnętrznych, przedstawione zalecenia i działania podjęte w ich następstwie.

5. Do wykonania niniejszego artykułu mają zastosowanie art. 109–115 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

TYTUŁ V

ZAMÓWIENIA

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Sekcja 1

Zakres i zasady udzielania zamówień

Artykuł 91

1. Zamówienia publiczne są zamówieniami o charakterze odpłatnym zawieranymi na piśmie przez jednego lub większą liczbę wykonawców z jedną lub większą liczbą podmiotów zamawiających w rozumieniu art. 92, w celu uzyskania, po dokonaniu opłaty w całości lub w części z zasobów EFR, dostawy ruchomości lub nieruchomości, wykonania robót budowlanych lub świadczenia usług.

Zamówienia te obejmują:

a) zamówienia na dostawy;

b) zamówienia na roboty budowlane;

c) zamówienia na świadczenie usług.

2. Umowy ramowe oznaczają umowy zawarte między jedną lub większą liczbą podmiotów zamawiających i jednym lub większą liczbą wykonawców w celu ustanowienia warunków regulujących zamówienia, które mają być udzielane przez pewien okres, w szczególności w odniesieniu do cen i, w stosownych przypadkach, przewidywanej ilości. Do umów tych zastosowanie mają przepisy niniejszego tytułu odnoszące się do procedury udzielania zamówień, w tym ich ogłaszania.

Artykuł 92

1. Podmiotami zamawiającymi do celów niniejszego tytułu są:
 - a) państwa AKP będące beneficjentami lub należycie przez nie umocowane organy w oficjalnych organach regionalnych lub ich przedstawiciele;
 - b) Komisja, w przypadku zamówień udzielanych na jej własny rachunek;
 - c) Komisja w imieniu i na rachunek jednego lub większej liczby państw AKP będących beneficjentami;
 - d) podmiot krajowego lub międzynarodowego sektora publicznego lub osoby fizyczne lub prawne, które podpisały umowę w sprawie finansowania lub umowę w sprawie przyznania dotacji z co najmniej jednym państwem AKP lub z Komisją na rzecz realizacji programu lub projektu.
2. Procedury udzielania zamówień są ustanawiane w umowach w sprawie finansowania, o których mowa w art. 70 ust. 3.

Sekcja 2

Publikacja

Artykuł 93

W granicach uprawnień powierzonych jej przez umowę AKP-WE oraz zgodnie z warunkami ustanowionymi w jej załączniku IV Komisja podejmuje niezbędne kroki w celu zapewnienia publikacji międzynarodowych procedur przetargowych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* oraz w Internecie.

ROZDZIAŁ 2

Procedury udzielania zamówień

Artykuł 94

1. W przypadku zamówień odnoszących się do działań finansowanych przez EFR w celu udzielenia pomocy państwom AKP obowiązują warunki udziału i procedury udzielania zamówień określone w załączniku IV do umowy AKP-WE.

W przypadku zamówień odnoszących się do działań finansowanych przez EFR w celu udzielenia pomocy KiTZ obowiązują procedury udzielania zamówień określone w środkach wykonawczych do decyzji o stowarzyszeniu zamorskim.

2. Jeżeli Komisja występuje jako podmiot zamawiający w celu dostarczenia pomocy humanitarnej lub pomocy nadzwyczajnej w ramach umowy AKP-WE lub decyzji o stowarzyszeniu zamorskim, musi ona przestrzegać odpowiednich zasad wspólnotowych dotyczących zamówień.

Artykuł 95

Dokumenty dotyczące zaproszenia do składania ofert zawierają pełny, jasny i precyzyjny opis przedmiotu zamówienia oraz określają kryteria wykluczenia, selekcji i udzielenia zamówienia mające zastosowanie do danego zamówienia.

Artykuł 96

1. Kandydaci lub oferenci są wykluczani z udziału w procedurze udzielania zamówienia w przypadku gdy:
 - a) prowadzone jest w stosunku do nich postępowanie upadłościowe, likwidacyjne, są poddani zarządowi sądowemu, prowadzą postępowanie układowe z wierzycielami, zawiesili działalność gospodarczą, lub prowadzone jest wobec nich postępowanie dotyczące tych kwestii, bądź też znajdują się w podobnej sytuacji wynikającej z podobnej procedury przewidzianej w krajowych przepisach ustawowych lub wykonawczych;
 - b) zostali skazani prawomocnym wyrokiem za przestępstwo dotyczące ich działalności zawodowej;
 - c) dopuścili się poważnego uchybienia zawodowego, udowodnionego za pomocą wszelkich środków, jakie podmiot zamawiający może uzasadnić;
 - d) nie wypełnili zobowiązań odnoszących się do opłacenia składek na zabezpieczenie społeczne lub zapłacenia podatków zgodnie z przepisami prawa kraju, w którym mają siedzibę, lub z przepisami prawa kraju podmiotu zamawiającego lub kraju, w którym zamówienie ma być zrealizowane;
 - e) wydano wobec nich prawomocny wyrok za nadużycia finansowe, korupcję, udział w organizacji przestępczej lub jakiegokolwiek inne działanie niezgodne z prawem, szkodzące interesom finansowym Wspólnot;
 - f) obecnie podlegają karze administracyjnej, o której mowa w art. 99.

Litery a)–d) w akapicie pierwszym nie mają zastosowania do zakupu dostaw na szczególnie korzystnych warunkach od dostawcy ostatecznie zaprzestającego działalności gospodarczej lub od syndyka bądź likwidatora masy upadłości, w przypadku układu z wierzycielami lub innej procedury o podobnym charakterze na mocy prawa krajowego.

2. Kandydaci lub oferenci zaświadczenia, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji wymienionych w ust. 1. Podmiot zamawiający może jednak odstąpić od wymogu przedstawienia takiego zaświadczenia w przypadku zamówień o bardzo niskiej wartości.

Do celów poprawnego stosowania ust. 1 kandydat lub oferent na wezwanie podmiotu zamawiającego ma obowiązek:

- a) jeżeli jest osobą prawną – przedłożyć informacje o prawie własności lub o prawie do zarządzania, kontroli i reprezentowania osoby prawnej;

- b) jeżeli przewidywane jest podwykonawstwo – zaświadczyć, że dany podwykonawca nie znajduje się w żadnej z sytuacji wymienionych w ust. 1.

3. Do wykonania niniejszego artykułu ma zastosowanie art. 133 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Artykuł 97

Nie udziela się zamówień kandydatom lub oferentom, którzy w trakcie procedury udzielania zamówienia:

- a) podlegają konfliktowi interesów;
- b) przedstawili nieprawdziwe informacje, składając informacje wymagane przez podmiot zamawiający jako warunek udziału w procedurze udzielania zamówienia, lub też w ogóle nie przedstawili tych informacji;
- c) znajdują się w jednej z sytuacji, o których mowa w art. 96 ust. 1, wykluczających z procedury udzielania zamówienia.

Artykuł 98

W granicach uprawnień powierzonych jej na mocy umowy AKP-WE Komisja podejmuje kroki w celu wykorzystania centralnej bazy danych ustanowionej na mocy rozporządzenia (WE, Euratom) nr 1605/2002, zawierającej szczegółowe informacje dotyczące kandydatów i oferentów, którzy znajdują się, zgodnie z zasadami określonymi w załączniku IV do umowy AKP-WE, w sytuacji, która wyklucza ich z udziału w procedurach udzielania zamówień odnoszących się do działań finansowanych przez EFR.

Artykuł 99

1. Z zastrzeżeniem załącznika IV do umowy AKP-WE podmiot zamawiający może nałożyć kary administracyjne lub finansowe na:

- a) kandydatów lub oferentów w przypadkach określonych w art. 97 lit. b);
- b) wykonawców, w przypadku których stwierdzono poważne naruszenia ich zobowiązań wynikających z zamówień objętych EFR.

We wszystkich przypadkach podmiot zamawiający musi jednak najpierw umożliwić osobie zainteresowanej przedstawienie swoich uwag.

2. Kary, o których mowa w ust. 1, są proporcjonalne do wagi zamówienia oraz powagi uchybień i mogą polegać na:

- a) wykluczeniu danego kandydata lub oferenta, lub wykonawcy z zamówień i dotacji finansowanych z EFR na okres maksymalnie dziesięciu lat; lub
- b) zapłaceniu kar finansowych przez kandydata lub oferenta, lub wykonawcę, w wysokości nieprzekraczającej wartości przedmiotowego zamówienia.

3. Do zamówień finansowanych z zasobów EFR ma zastosowanie art. 134b rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

TYTUŁ VI

BEZPOŚREDNI ZARZĄD WŁASNY I POŚREDNIE ZARZĄDZANIE ZDECENTRALIZOWANE

Artykuł 100

Niniejszy tytuł reguluje bezpośredni zarząd własny i pośrednie zarządzanie zdecentralizowane określone w art. 24 załącznika IV do umowy AKP-WE. Ma on zastosowanie do współpracy finansowej z KiTZ, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Artykuł 101

1. W przypadku bezpośredniego zarządu własnego, projekty i programy są realizowane bezpośrednio przez służby publiczne danych państw AKP.

Wspólnota wnosi wkład w koszty tych organów przez dostarczanie wyposażenia lub materiałów, których im brakuje, lub zasobów umożliwiających im zatrudnienie dodatkowych potrzebnych pracowników, takich jak eksperci z danego państwa AKP lub z innego państwa AKP. Udział Wspólnoty pokrywa wyłącznie koszty poniesione w ramach środków dodatkowych oraz wydatki tymczasowe odnoszące się do realizacji, które są ściśle ograniczone do wymagań danego projektu.

Zarządzanie finansami projektu realizowanego przez bezpośredni zarząd własny zgodnie z akapitem pierwszym i drugim prowadzone jest za pośrednictwem lokalnych kont zaliczkowych zarządzanych przez lokalnego administratora środków zaliczkowych oraz lokalnego księgowego, których, za uprzednią zgodą właściwego urzędnika zatwierdzającego Komisji, wyznaczył krajowy lub regionalny urzędnik zatwierdzający.

2. W przypadku pośredniego zarządzania zdecentralizowanego podmiot zamawiający w rozumieniu art. 92 ust. 1 lit. a) powierza zadania związane z realizacją projektów lub programów podmiotom prawa publicznego danego państwa AKP lub podmiotom prawa prywatnego, które są prawnie oddzielone od danego państwa AKP.

W takich przypadkach dany podmiot przejmuje odpowiedzialność za zarządzanie programem lub projektem i jego realizację zamiast krajowego lub regionalnego urzędnika zatwierdzającego. Zadania przekazane w ten sposób mogą obejmować uprawnienia do zawierania umów oraz zarządzania nimi, a także nadzór nad robotami budowlanymi w imieniu lub na rachunek danych państw AKP.

3. Bezpośredni zarząd własny i pośrednie zarządzanie zdecentralizowane są realizowane na zasadach programu działań, które mają zostać przeprowadzone, oraz preliminarza ich kosztów („preliminarz programu”). Preliminarz programu jest dokumentem określającym program działań, które należy przeprowadzić, oraz wymagane zasoby ludzkie i materialne, stosowny budżet i szczegółowe techniczne i administracyjne ustalenia wykonawcze, dotyczące zdecentralizowanej realizacji projektu w określonym czasie przez bezpośredni zarząd własny i, o ile to możliwe, w drodze zamówień publicznych i przyznawania szczególnych dotacji.

Każdy preliminarz programu jest przygotowywany przez lokalnego administratora środków zaliczkowych i lokalnego księgowego, o których mowa w ust. 1 akapit trzeci, w przypadku bezpośredniego zarządu własnego, lub przez organ, o którym mowa w ust. 2, w przypadku pośredniego zarządzania zdecentralizowanego. Następnie jest zatwierdzany przez krajowego lub regionalnego urzędnika zatwierdzającego oraz przez właściwego urzędnika zatwierdzającego Komisji przed rozpoczęciem działań, których taki preliminarz dotyczy.

4. W kontekście realizacji preliminarzy programów, o których mowa w ust. 3, procedury udzielania zamówień i przyznawania dotacji są zgodne z procedurami określonymi, odpowiednio, w tytułach V i VII.

5. Umowy w sprawie finansowania, o których mowa w art. 70 ust. 3, muszą ustanawiać przepisy dotyczące wykonywania bezpośredniego zarządu własnego lub pośredniego zarządzania zdecentralizowanego.

Artykuł 102

W przypadku pośredniego zarządzania zdecentralizowanego podmiot zamawiający, o którym mowa w art. 92 ust. 1 lit. a), zawiera umowę o przekazaniu uprawnień przy powierzeniu zadań związanych z realizacją projektu podmiotowi prawa publicznego danych państw AKP lub podmiotowi prawa prywatnego, który pełni misję służby publicznej. W przypadku powierzenia powyższych zadań podmiotowi prawa prywatnego, podmiot zamawiający zawiera z nim umowę o świadczeniu usług. Komisja dopilnowuje, by umowa o przekazaniu uprawnień lub umowa o świadczeniu usług określała:

- a) odpowiednie przepisy dotyczące kontroli wykorzystania zasobów EFR przez Komisję, OLAF, krajowego lub regionalnego urzędnika zatwierdzającego, Trybunał Obrachunkowy oraz krajowe organy kontrolne danych państw AKP;
- b) wyraźne określenie i dokładne rozgraniczenie uprawnień przekazanych danemu organowi oraz uprawnień, które pozostają w gestii krajowego lub regionalnego urzędnika zatwierdzającego;
- c) procedury, które mają być przestrzegane podczas wykonywania w ten sposób przekazanych uprawnień, takich jak wybór działań, które mają być finansowane, udzielanie zamówień lub nadzór nad robotami budowlanymi;
- d) możliwość przeglądu *ex post* oraz kar finansowych, w przypadku gdy przyznawanie środków finansowych lub udzielanie zamówień przez dany organ nie odpowiada procedurom określonym w lit. c);
- e) skuteczny i wydajny system kontroli wewnętrznej operacji zarządzania, zapewniający skuteczne rozdzielenie obowiązków urzędnika zatwierdzającego i księgowego;
- f) system rachunkowy, który umożliwia weryfikację prawidłowego wykorzystania zasobów EFR oraz wykazywania

wykorzystania środków finansowych w sprawozdaniu finansowym EFR.

TYTUŁ VII

DOTACJE

ROZDZIAŁ 1

Zakres i formy dotacji

Artykuł 103

1. Dotacje są bezpośrednimi wkładami finansowymi, przyznawanymi na zasadzie darowizny, pochodzącymi z zasobów EFR i przeznaczonymi na finansowanie:

- a) działań zmierzających do osiągnięcia celu umowy AKP-WE lub decyzji o stowarzyszeniu zamorskim lub programu czy projektu przyjętego zgodnie z tą umową lub decyzją;
- b) lub funkcjonowania organu, który dąży do osiągnięcia takiego celu.

Dotacje przyznawane są w drodze pisemnej umowy lub decyzji Komisji skierowanej do wybranego wnioskodawcy.

2. W rozumieniu niniejszego tytułu dotacjami nie są:

- a) umowy w sprawie finansowania, o których mowa w art. 70 ust. 3 lit. a);
- b) zamówienia publiczne, o których mowa w tytule V, lub bezpośredni zarząd własny, o którym mowa w tytule VI;
- c) pożyczki, gwarancje, składki, zamówienia, dotacje na spłatę oprocentowania lub wszystkie inne operacje finansowe, którymi zarządza EBI;
- d) bezpośrednie lub pośrednie wsparcie budżetowe lub pomoc mająca na celu zmniejszenie zadłużenia lub wsparcie przychodów z wywozu w przypadku wahań krótkoterminowych;
- e) płatności wniesione na rzecz organów, którym Komisja przekazała uprawnienia w zakresie zadań wykonawczych, zgodnie z art. 25–28 lub w ramach wspólnego zarządzania, o którym mowa w art. 29.

3. Do niniejszego tytułu mają zastosowanie art. 160–184a (tytuł VI „Dotacje”) oraz art. 253 rozporządzenia (WE, Euratom) nr 2342/2002, z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Artykuł 104

1. Dotacje mogą przyjmować następujące formy:

- a) zwrot określonej części faktycznie poniesionych kosztów kwalifikowalnych;
- b) płatności ryczałtowe;
- c) finansowanie według stawki ryczałtowej;

- d) połączenie form dotacji, o których mowa w lit. a), b) i c);
2. Dotacje nie przekraczają ogólnego pułapu środków wyrażonego w postaci wartości bezwzględnej.

ROZDZIAŁ 2

Zasady

Artykuł 105

1. Przyznawanie dotacji podlega zasadom przejrzystości i równego traktowania.

Dotacje nie mogą się kumulować ani też być przyznawane z mocą wsteczną, a ponadto muszą pociągać za sobą współfinansowanie.

W żadnym przypadku nie można przekroczyć łącznych kosztów kwalifikujących się do finansowania, określonych w umowie w sprawie przyznania dotacji.

2. Celem ani skutkiem dotacji nie może być osiągnięcie korzyści finansowych przez beneficjenta.

Ustęp 2 nie ma zastosowania do:

- stypendiów naukowych, badawczych lub szkoleniowych wypłacanych osobom fizycznym;
- nagród przyznanych w ramach konkursów;
- działań mających na celu wzmocnienie potencjału finansowego beneficjenta lub wytworzenie przez niego dochodu.

Artykuł 106

1. Przyznanie dotacji następuje na podstawie rocznego programu prac publikowanego na początku roku.

Ten roczny program prac realizowany jest przez publikację zaproszeń do składania wniosków, z wyjątkiem należycie umotywowanych, wyjątkowych nagłych przypadków lub jeżeli sytuacja beneficjenta lub charakter działania nie pozostawia innego wyboru w przypadku danego działania, lub jeżeli beneficjent jest wymieniony w umowie AKP-WE i decyzji o stowarzyszeniu zamorskim jako odbiorca dotacji.

Akapit pierwszy nie ma zastosowania do operacji niesienia pomocy w ramach zarządzania kryzysowego i pomocy humanitarnej.

2. Wszystkie dotacje udzielane w ciągu roku budżetowego co roku publikowane z należyтым poszanowaniem wymogów zachowania poufności i bezpieczeństwa.

Artykuł 107

1. W ramach każdego działania można przyznać tylko jedną dotację z zasobów EFR każdemu z beneficjentów.

2. W danym roku budżetowym beneficjent może uzyskać tylko jedną dotację operacyjną z zasobów EFR.

Wnioskodawca bezzwłocznie powiadamia urzędnika zatwierdzającego o wielokrotnych wnioskach i wielokrotnych dotacjach odnoszących się do tego samego działania lub do tego samego programu prac.

W żadnym przypadku nie może dojść do dwukrotnego finansowania tych samych kosztów z zasobów EFR.

Artykuł 108

1. Dotację można przyznać na działanie, które już się rozpoczęło, jedynie w przypadku gdy wnioskodawca wykaże konieczność rozpoczęcia działania przed przyznaniem dotacji.

W takich przypadkach koszty kwalifikujące się do finansowania nie mogą zostać poniesione przed dniem złożenia wniosku o przyznanie dotacji, z wyjątkiem należycie umotywowanych, wyjątkowych przypadków lub przypadku wydatków niezbędnych dla właściwego wykonania operacji niesienia pomocy w ramach zarządzania kryzysowego lub pomocy humanitarnej, przewidzianych w umowie AKP-WE lub decyzji o stowarzyszeniu zamorskim.

Nie można przyznać z mocą wsteczną dotacji na działania już zakończone.

2. Dotacja operacyjna przyznawana jest w ciągu sześciu miesięcy po rozpoczęciu roku budżetowego beneficjenta. Koszty kwalifikujące się do finansowania nie mogą zostać poniesione przed złożeniem wniosku o przyznanie dotacji ani też przed rozpoczęciem roku budżetowego beneficjenta.

Artykuł 109

Dotacja nie może być przeznaczona na sfinansowanie całkowitych kosztów działania, z wyjątkiem przypadków, w których okaże się to niezbędne do zrealizowania działania.

Dotacja nie może być przeznaczona na sfinansowanie całości wydatków operacyjnych beneficjenta.

ROZDZIAŁ 3

Procedura przyznawania dotacji

Artykuł 110

- Wnioski o przyznanie dotacji przedkładane są na piśmie.
- Wnioski o przyznanie dotacji kwalifikują się do rozpatrzenia, jeśli przedkładane są przez:
 - osoby prawne: wnioski o przyznanie dotacji mogą kwalifikować się do rozpatrzenia, jeśli przedkładane są przez podmioty nieposiadające osobowości prawnej na mocy właściwego prawa krajowego, pod warunkiem że ich przedstawiciele są uprawnieni do podejmowania w ich

imieniu zobowiązań prawnych oraz biorą na siebie odpowiedzialność finansową;

- b) osoby fizyczne: jeśli uzasadnione jest to rodzajem lub charakterem działania lub celem, jaki zamierza osiągnąć wnioskodawca.

3. Nie można przyznać dotacji wnioskodawcom, którzy w czasie procedury przyznawania dotacji znajdowali się w jednej z sytuacji określonych w art. 96 ust. 1, art. 97 i art. 99 ust. 2 lit. a), wykluczających z procedury.

Wnioskodawcy muszą zaświadczyć, że nie znajdują się w żadnej z sytuacji, o których mowa w akapicie pierwszym. Urzędnik zatwierdzający może jednak odstąpić od wymogu przedstawiania takiego zaświadczenia w przypadku dotacji o bardzo niskiej wartości.

4. Urzędnik zatwierdzający może nałożyć na wnioskodawcę kary administracyjne i finansowe, które są skuteczne, proporcjonalne i odstrasżające.

Kary takie mogą zostać nałożone także na beneficjentów, którzy w momencie składania wniosku lub podczas realizacji dotacji przedstawiają nieprawdziwe informacje, składając informacje wymagane przez urzędnika zatwierdzającego, lub w ogóle nie przedstawiają tych informacji.

Artykuł 99 ma zastosowanie z uwzględnieniem niezbędnych zmian.

Artykuł 111

1. Kryteria wyboru umożliwiają ocenę możliwości zrealizowania proponowanego działania lub programu prac przez wnioskodawcę.

2. Kryteria przyznawania dotacji, ogłoszone z wyprzedzeniem w zaproszeniu do składania wniosków, umożliwiają ocenę jakości przedłożonych wniosków w świetle wyznaczonych celów i priorytetów.

Artykuł 112

1. Wnioski są oceniane na podstawie wcześniej ogłoszonych kryteriów wyboru i przyznawania dotacji celem wyłonienia wniosków, które mogą podlegać finansowaniu.

2. Następnie właściwy urzędnik zatwierdzający, na podstawie oceny, o której mowa w ust. 1, sporządza listę beneficjentów oraz zatwierdzone kwoty.

3. Właściwy urzędnik zatwierdzający powiadamia na piśmie wnioskodawców o decyzji w sprawie ich wniosków. W przypadku nieprzyznania dotacji podaje on powody odrzucenia wniosku, odnosząc się w szczególności do wcześniej ogłoszonych kryteriów wyboru i przyznawania dotacji.

ROZDZIAŁ 4

Płatności i kontrola

Artykuł 113

Tempo dokonywania płatności ustalane jest w zależności od istniejącego ryzyka finansowego, okresu trwania i postępu w realizacji działania lub kosztów poniesionych przez beneficjenta.

Artykuł 114

Właściwy urzędnik zatwierdzający może, o ile uzna to za właściwe i proporcjonalne, zażądać od beneficjenta wniesienia gwarancji z wyprzedzeniem, w celu ograniczenia ryzyka finansowego związanego z wypłatą prefinansowania.

Artykuł 115

1. Kwota dotacji nie jest ostatecznie określona do momentu zatwierdzenia przez Komisję końcowych sprawozdań i sprawozdań finansowych, bez uszczerbku dla dalszych kontroli przeprowadzanych przez Komisję.

2. Jeżeli beneficjent nie wywiąże się ze swoich zobowiązań, wypłata dotacji ulega zawieszeniu, zmniejszeniu lub zakończeniu, po umożliwieniu beneficjentowi przedstawienia swoich uwag.

ROZDZIAŁ 5

Realizacja

Artykuł 116

1. W przypadku gdy realizacja działania wymaga od beneficjenta udzielenia zamówienia, umowy w sprawie przyznania dotacji, o których mowa w art. 103 ust. 1, określają procedury, które są zgodne ze wspólnotowymi zasadami dotyczącymi zamówień mającymi zastosowanie do współpracy z państwami trzecimi.

2. W przypadku gdy realizacja działania wymaga udzielenia wsparcia finansowego osobom trzecim, beneficjent dotacji może udzielić takiego wsparcia, jeśli spełnione są następujące warunki:

- uzyskanie wsparcia finansowego nie jest głównym celem działania;
- warunki przyznania wsparcia są ściśle określone w decyzji lub umowie w sprawie przyznania dotacji między beneficjentem a Komisją i nie pozostawiają miejsca na swobodę decyzyjną;
- kwota jest niewielka.

3. Każda decyzja lub umowa w sprawie przyznania dotacji wyraźnie stwierdza, że Komisja, OLAF i Trybunał Obrachunkowy wykonują swoje uprawnienia kontrolne w odniesieniu do dokumentów i lokali, w stosunku do wszystkich wykonawców i podwykonawców, którzy otrzymali pomoc finansową z zasobów EFR.

Artykuł 117

W kontekście zarządzania zdecentralizowanego, o którym mowa w art. 21–24, Komisja stara się wspierać zarządzanie przez państwa AKP i KiTZ będące beneficjentami, które jest ukierunkowane na stosowanie przepisów równoważnych z przepisami ustanowionymi w niniejszym tytule.

TYTUŁ VIII

**PRZEDSTAWIANIE SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH
I RACHUNKOWOŚĆ**

ROZDZIAŁ I

Przedstawianie sprawozdania finansowego*Artykuł 118*

1. Komisja sporządza, nie później niż do dnia 31 lipca każdego roku, sprawozdanie finansowe EFR, opisujące sytuację finansową funduszu na dzień 31 grudnia poprzedniego roku. Sprawozdanie finansowe EFR obejmuje:

- a) sprawozdania finansowe, o których mowa w art. 122;
 - b) sprawozdania z realizacji finansowej, o których mowa w art. 123;
 - c) sprawozdania finansowe oraz informacje dostarczone przez EBI zgodnie z przepisami art. 149 ust. 2.
2. Sprawozdaniu finansowemu EFR towarzyszy sprawozdanie z zarządzania finansami w danym roku zawierające dokładny opis:
- a) osiągnięcia celów na dany rok budżetowy, zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami;
 - b) sytuacji finansowej oraz wydarzeń, które miały istotny wpływ na działalność w trakcie roku budżetowego.

Artykuł 119

Sprawozdanie finansowe musi być zgodne z przepisami, dokładne i wyczerpujące. Musi ono przedstawiać prawdziwy i rzetelny obraz:

- a) sprawozdań finansowych dotyczących aktywów i pasywów, obciążeń i dochodów, należności i zobowiązań niewykazanych jako aktywa lub pasywa oraz przepływu środków pieniężnych;
- b) sprawozdań z realizacji finansowej, operacji po stronie dochodów i wydatków z zasobów EFR.

Artykuł 120

Sprawozdania finansowe, o których mowa w art. 122, sporządza się zgodnie z ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości, a mianowicie:

- a) kontynuacji działalności;
- b) ostrożności;

- c) ciągłości metod rachunkowych;
- d) porównywalności danych;
- e) istotności;
- f) zakazu kompensat;
- g) wyższości treści nad formą;
- h) zasadą memoriału.

Artykuł 121

1. Zgodnie z zasadą memoriału sprawozdania finansowe, o których mowa w art. 122, wykazują obciążenia i dochody na rok budżetowy, bez względu na termin płatności lub poboru kwoty.

2. Wartość aktywów i pasywów ustala się zgodnie z zasadami wyceny przewidzianymi w art. 129.

Artykuł 122

1. Sprawozdania finansowe są sporządzane przez księgowego i przedstawiane w milionach euro. Obejmują one:

- a) bilans, który przedstawia aktywa i pasywa, sytuację finansową oraz wynik ekonomiczny EFR na dzień 31 grudnia roku poprzedniego; przedstawia się go zgodnie ze strukturą ustaloną w dyrektywach Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie rocznych sprawozdań finansowych niektórych typów spółek, jednak z uwzględnieniem szczególnego charakteru działalności EFR;
- b) tabelę przepływu środków pieniężnych wykazującą kwoty pobrane i wydatkowane w ciągu roku oraz końcową sytuację finansową i sprawozdanie dotyczące zmian w kapitale obejmujące poprzedni rok budżetowy;
- c) tabelę pozycji płatnych na rzecz EFR wykazującą:
 - (i) kwoty pozostające jeszcze do odzyskania na początku roku budżetowego;
 - (ii) należności ustalone w trakcie roku budżetowego;
 - (iii) kwoty odzyskane w trakcie roku budżetowego;
 - (iv) anulowanie ustalonych należności;
 - (v) kwoty pozostające jeszcze do odzyskania na koniec roku budżetowego.

2. Załącznik do sprawozdań finansowych uzupełnia i objaśnia informacje przedstawione w sprawozdaniach, o których mowa w ust. 1, oraz dostarcza wszelkich dodatkowych informacji zalecanych przez ogólnie przyjętą międzynarodową praktykę rachunkowości, w przypadku gdy takie informacje odnoszą się do działalności EFR.

Artykuł 123

1. Sprawozdania z realizacji finansowej są przygotowywane przez właściwego urzędnika zatwierdzającego wspólnie z księgowym i przedstawiane w milionach euro. Obejmują one:

- a) rachunek wyniku finansowego, który przedstawia wszystkie operacje finansowe po stronie dochodów i wydatków w danym roku;
- b) załącznik do rachunku wyniku finansowego, który uzupełnia i objaśnia informacje przedstawione w tym rachunku.

2. Rachunek wyniku finansowego zawiera następujące tabele:

- a) tabelę opisującą zmiany, które zaszły w poprzednim roku budżetowym w przydzielonych środkach wskazanych w załączniku;
- b) tabelę przedstawiającą według przydzielonych środków: zobowiązania ogółem, przyznane środki finansowe i płatności zrealizowane w trakcie roku budżetowego oraz sumy zbiorcze od czasu otwarcia EFR;
- c) tabele przedstawiające według przydzielonych środków i według państw, terytoriów, regionów lub subregionów: zobowiązania ogółem, przyznane środki finansowe i płatności zrealizowane podczas roku budżetowego oraz sumy zbiorcze od czasu otwarcia EFR.

Artykuł 124

Księgowy przesyła tymczasowe sprawozdanie finansowe Trybunałowi Obrachunkowemu nie później niż do dnia 31 marca kolejnego roku budżetowego.

Nie później niż do dnia 30 kwietnia kolejnego roku budżetowego księgowy przesyła Parlamentowi Europejskiemu, Radzie oraz Trybunałowi Obrachunkowemu sprawozdanie, o którym mowa w art. 118 ust. 2, z zarządzania finansami w ciągu roku.

Artykuł 125

1. Trybunał Obrachunkowy, do dnia 15 czerwca, przedstawia swoje uwagi w sprawie tymczasowego sprawozdania finansowego dotyczące części zasobów EFR, w odniesieniu do której Komisja odpowiada za zarządzanie finansami na mocy art. 2, tak aby Komisja mogła wprowadzić korekty uważane za niezbędne przy sporządzaniu końcowego sprawozdania.

2. Księgowy sporządza końcowe sprawozdanie finansowe wraz z notą, w której poświadczą, że sporządzono je zgodnie z tytułem VIII oraz zasadami, przepisami i metodami rachunkowości określonymi w załączniku do sprawozdań finansowych.

3. Komisja zatwierdza końcowe sprawozdanie finansowe i przesyła je Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Trybunałowi Obrachunkowemu nie później niż do dnia 31 lipca kolejnego roku budżetowego.

4. Końcowe sprawozdanie finansowe jest publikowane w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* nie później niż do dnia 15 listopada kolejnego roku budżetowego wraz z poświadczeniem wiarygodności wydanym przez Trybunał Obrachunkowy w odniesieniu do części zasobów EFR, w odniesieniu do której Komisja odpowiada za zarządzanie finansami na mocy art. 2.

ROZDZIAŁ 2**Informacje na temat realizacji zasobów EFR****Artykuł 126**

1. Komisja i EBI monitorują, w zakresie dotyczącym każdej z tych instytucji, wykorzystanie pomocy EFR przez państwa AKP, KiTZ lub innych beneficjentów oraz realizację projektów finansowanych przez EFR, uwzględniając w szczególności cele określone w art. 55 i 56 umowy AKP-WE oraz w odpowiednich przepisach decyzji o stowarzyszeniu zamorskim.

2. EBI okresowo informuje Komisję o realizacji projektów finansowanych z zasobów EFR, którymi zarządza, zgodnie z procedurami określonymi w wytycznych operacyjnych instrumentu inwestycyjnego.

3. Komisja i EBI dostarczają Komitetowi EFR informacji dotyczących operacyjnej realizacji zasobów EFR przy pomocy krajowych i regionalnych przydziałów środków wymienionych w załączniku. Takie informacje obejmują również projekty i programy finansowane za pomocą instrumentu inwestycyjnego. Komisja przesyła te informacje Trybunałowi Obrachunkowemu zgodnie z art. 11 ust. 5 i 7 umowy wewnętrznej.

ROZDZIAŁ 3**Rachunkowość****Artykuł 127**

1. System rachunkowości jest systemem służącym do organizacji informacji finansowych w sposób umożliwiający wprowadzanie, klasyfikowanie i rejestrowanie danych.

2. Konta dzielą się na konta ogólne i finansowe. Konta te prowadzone są w euro w układzie roku kalendarzowego.

3. Dane liczbowe na kontach ogólnych i finansowych są ustalane z końcem roku budżetowego, tak aby można było sporządzić sprawozdanie finansowe, o którym mowa w rozdziale 1.

4. Niezależnie od przepisów ust. 2 i 3 delegowany urzędnik zatwierdzający może prowadzić konta analityczne.

Artykuł 128

Księgowy odpowiada za monitorowanie i ujmowanie na kontach wpłat dokonywanych przez państwa członkowskie oraz innych dochodów.

Artykuł 129

1. Księgowy przyjmuje stosowne zasady i metody rachunkowości. Przygotowuje on i po konsultacji z delegowanym urzędnikiem zatwierdzającym przyjmuje plan kont mający zastosowanie do działań EFR.

Wykonując te zadania, księgowy kieruje się przyjętymi w skali międzynarodowej standardami rachunkowości dla sektora publicznego. Może jednak odstąpić od nich, w przypadku gdy jest to uzasadnione szczególnym charakterem działalności EFR.

2. Zapisy księgowe dokonywane są na podstawie planu kont przy pomocy nomenklatury, w której wyraźnie rozróżnione są konta ogólne i konta finansowe. Plan kont wysyłany jest do Trybunału Obrachunkowego.

Artykuł 130

Na kontach ogólnych księgowane są, w porządku chronologicznym i przy wykorzystaniu metody podwójnego zapisu, wszelkie zdarzenia i operacje wpływające na sytuację gospodarczą i finansową oraz na aktywa i pasywa EFR, składające się na bilans EFR.

Artykuł 131

1. Ruchy na kontach oraz salda ujmowane są w księgach rachunkowych.

2. Wszelkie zapisy księgowe, łącznie z wpisami korygującymi na kontach, oparte są na dokumentach uzupełniających, do których się odnoszą.

3. System rachunkowości musi umożliwiać zachowanie śladu wszystkich zapisów księgowych.

Artykuł 132

Po zamknięciu roku budżetowego i do czasu przedstawienia sprawozdania finansowego, księgowy wprowadza wszelkie zapisy korygujące, niepociągające za sobą żadnych wypłat ani wpłat w odniesieniu do tego roku, które są niezbędne dla prawidłowego, rzetelnego i zgodnego z przepisami przedstawienia sprawozdania finansowego.

Artykuł 133

1. Konta finansowe zapewniają szczegółową rejestrację finansowej realizacji zasobów EFR.

Wykazują one wszystkie:

- przydzielone środki;
- zobowiązania;
- płatności i ustalone zadłużenie oraz pobór należności za rok budżetowy w pełnej kwocie, bez wzajemnego potrącania.

2. W przypadku gdy zobowiązania, płatności i zadłużenie podawane są w walutach krajowych, system księgowy umożliwia, w razie potrzeby, ich księgowanie w walutach krajowych, a także w euro.

3. Zobowiązania określone w art. 70 księgowane są w euro, w wartości określonej w decyzjach w sprawie finansowania podjętych przez Komisję.

Zobowiązania określone w art. 78 ust. 2 księgowane są w euro, w wysokości równej wartości zamówień, umów w sprawie przyznawania dotacji i preliminarzy programów. Wartość ta obejmuje w stosownych przypadkach:

- rezerwę na płatność z tytułu wydatków podlegających zwrotowi po przedstawieniu dokumentów uzupełniających;
- rezerwę na zmiany cen i nieprzewidziane wydatki określone w zamówieniach finansowanych z zasobów EFR;
- rezerwę finansową na wahania kursów wymiany walut.

4. Cała dokumentacja księgowa dotycząca wypełniania zobowiązań jest przechowywana przez okres pięciu lat od dnia decyzji o udzieleniu absolutorium z finansowej realizacji zasobów EFR, o której mowa w art. 142, w odniesieniu do roku budżetowego, w którym zawarte zostało zobowiązanie do celów księgowych.

TYTUŁ IX

KONTROLA ZEWNĘTRZNA I UDZIELENIE ABSOLUTORIUM

ROZDZIAŁ 1

Przepisy ogólne

Artykuł 134

Działania finansowane z zasobów EFR i zarządzane przez EBI zgodnie z art. 3 podlegają procedurom kontroli i udzielenia absolutorium, ustanowionym w statucie EBI dla wszystkich jego działań. Szczegółowe zasady kontroli ksiąg przez Trybunał Obrachunkowy są określone w porozumieniu trójstronnym. Są one uzgadniane przez EBI, Komisję oraz Trybunał Obrachunkowy w porozumieniu obecnie obowiązującym lub w nowym porozumieniu, lub każdym innym porozumieniu, które może je zastąpić.

W zakresie działań finansowanych z zasobów EFR zarządzanych przez Komisję zgodnie z art. 2 Trybunał Obrachunkowy wykonuje swoje uprawnienia, działając zgodnie z niniejszym tytułem.

ROZDZIAŁ 2

Kontrola wewnętrzna

Artykuł 135

1. Komisja bezzwłocznie zawiadamia Trybunał Obrachunkowy o wszystkich decyzjach i zasadach przyjętych na mocy niniejszego rozporządzenia.

2. Trybunał Obrachunkowy informowany jest o wyznaczeniu urzędników zatwierdzających, audytorów wewnętrznych, księgowych i administratorów płatności oraz o decyzjach dotyczących przekazania uprawnień na mocy art. 17, 39, 43, 48 i 89.

Artykuł 136

1. W odniesieniu do współpracy z państwami AKP Trybunał Obrachunkowy, kontrolując, czy uzyskanie wszystkich dochodów i poniesienie wszystkich wydatków nastąpiło zgodnie z prawem i prawidłowo, uwzględni postanowienia Traktatu, umowy AKP-WE, umowy wewnętrznej, przepisy niniejszego rozporządzenia oraz wszystkich innych aktów przyjętych na podstawie tych dokumentów.

W odniesieniu do współpracy z KiTZ Trybunał Obrachunkowy, kontrolując, czy uzyskanie wszystkich dochodów i poniesienie wszystkich wydatków nastąpiło zgodnie z prawem i prawidłowo, uwzględni postanowienia Traktatu, przepisy decyzji o stowarzyszeniu zamorskim, postanowienia umowy wewnętrznej, przepisy niniejszego rozporządzenia oraz wszystkich innych mających zastosowanie aktów.

2. Wykonując swoje zadania, Trybunał Obrachunkowy ma prawo zapoznać się, w sposób określony w art. 138 ust. 4 i 5, ze wszystkimi dokumentami i informacjami dotyczącymi zarządzania finansami służb lub organów w odniesieniu do działań finansowanych lub współfinansowanych z zasobów EFR. Trybunał ma uprawnienia do zasięgania informacji u każdego urzędnika odpowiedzialnego za operacje po stronie dochodów lub wydatków oraz do stosowania dowolnych procedur kontroli właściwych dla wyżej wspomnianych służb lub instytucji.

W celu uzyskania wszelkich informacji niezbędnych do wykonania swojego zadania Trybunał Obrachunkowy może brać udział, na swój wniosek, w działaniach kontrolnych przeprowadzanych w ramach realizacji finansowej przez Komisję lub w jej imieniu.

Na wniosek Trybunału Obrachunkowego Komisja upoważnia instytucje finansowe posiadające depozyty EFR do podjęcia działań mających na celu umożliwienie Trybunałowi ustalenia, czy dane zewnętrzne są zgodne ze sprawozdaniami.

Wykonując swoje zadania, Trybunał Obrachunkowy zawiadamia Komisję oraz władze, do których ma zastosowanie niniejsze rozporządzenie, o nazwiskach swoich pracowników, którzy są upoważnieni do ich kontrolowania.

Artykuł 137

Trybunał Obrachunkowy ustala, czy wszystkie papiery wartościowe i środki pieniężne w banku lub w kasie są sprawdzane z dowodami podpisanymi przez depozytariuszy lub z notami dotyczącymi posiadanych środków pieniężnych i papierów wartościowych. Trybunał może przeprowadzać takie kontrole we własnym zakresie.

Artykuł 138

1. Komisja, organy zarządzające dochodami lub wydatkami w imieniu EFR oraz końcowi beneficjenci płatności z zasobów EFR zapewniają Trybunałowi Obrachunkowemu wszelkie udogodnienia oraz udzielają mu wszelkich informacji, jakie Trybunał uzna za niezbędne do wykonania swoich zadań. Zobowiązane są udostępnić Trybunałowi Obrachunkowemu wszystkie dokumenty dotyczące udzielania i realizacji zamówień oraz wszystkie rozliczenia środków pieniężnych lub materiałów, wszystkie rejestry księgowe i dokumenty uzupełniające oraz związane z nimi dokumenty administracyjne, wszystkie dokumenty dotyczące dochodów i wydatków, wszystkie spisy inwentarza, wszystkie schematy organizacyjne jednostek organizacyjnych,

które Trybunał Obrachunkowy uzna za niezbędne do kontroli sprawozdań dotyczących wyniku finansowego na podstawie dokumentów lub kontroli tych sprawozdań na miejscu, jak również do tych samych celów wszystkie dokumenty i dane wytworzone lub przechowywane na nośnikach magnetycznych.

Akapit pierwszy ma również zastosowanie do osób fizycznych lub prawnych otrzymujących płatności z zasobów EFR.

2. Urzędnicy, których działania są kontrolowane przez Trybunał Obrachunkowy, obowiązani są do:

- a) okazania prowadzonej przez siebie ewidencji środków pieniężnych w kasie, innych środków pieniężnych, papierów wartościowych i wszelkiego rodzaju materiałów oraz dokumentów uzupełniających dotyczących gospodarowania powierzonymi im środkami finansowymi, jak również wszystkie księgi, rejestry i inne związane z nimi dokumenty;
- b) przedstawienia korespondencji lub wszelkich innych dokumentów niezbędnych do pełnego przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 1. Informacji dostarczanych na mocy akapitu pierwszego lit. b) może żądać tylko Trybunał Obrachunkowy.

3. Trybunał Obrachunkowy ma prawo badać pod kątem dochodów i wydatków EFR dokumenty będące w posiadaniu właściwych służb Komisji.

4. Zadanie polegające na ustaleniu, czy dochody uzyskano, a wydatki poniesiono zgodnie z prawem i prawidłowo oraz czy należycie zarządzano finansami, obejmuje wykorzystanie zasobów EFR, otrzymanych na zasadzie dotacji, przez jednostki spoza Komisji.

5. Finansowanie z zasobów EFR udzielane beneficjentom spoza Komisji uzależnione jest od pisemnej zgody beneficjenta lub, w przypadku jej braku, zgody wykonawców lub podwykonawców, na przeprowadzenie przez Trybunał Obrachunkowy kontroli wykorzystania przyznanych środków finansowych.

6. Wykorzystanie zintegrowanych systemów komputerowych nie może mieć wpływu na ograniczenie dostępu Trybunału Obrachunkowego do dokumentów uzupełniających.

7. Krajowe organy kontroli państw AKP zachęcane są do udziału w pracach Trybunału Obrachunkowego.

Artykuł 139

1. Sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego jest regulowane przepisami niniejszego artykułu.

2. Trybunał Obrachunkowy przekazuje Komisji, nie później niż do dnia 15 czerwca, wszelkie uwagi, których charakter wymaga, jego zdaniem, zamieszczenia ich w sprawozdaniu rocznym. Uwagi te muszą pozostać poufne. Komisja kieruje swoje odpowiedzi do Trybunału Obrachunkowego nie później niż do dnia 15 października.

3. Sprawozdanie roczne zawiera ocenę należytego zarządzania finansami.

4. Trybunał Obrachunkowy może dodać sprawozdanie podsumowujące lub ogólne uwagi, których charakter wymaga, jego zdaniem, zamieszczenia.

5. Trybunał Obrachunkowy podejmuje wszelkie niezbędne kroki w celu zapewnienia opublikowania odpowiedzi Komisji na jego uwagi niezwłocznie po uwagach, do których się odnoszą.

6. Trybunał Obrachunkowy przekazuje władzom odpowiedzialnym za udzielenie absolutorium oraz Komisji, nie później niż do dnia 15 listopada, swoje sprawozdanie roczne wraz z odpowiedziami Komisji oraz zapewnia ich opublikowanie w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Artykuł 140

1. Trybunał Obrachunkowy zawiadamia Komisję o wszelkich uwagach, których charakter wymaga, jego zdaniem, zamieszczenia ich w sprawozdaniu specjalnym. Uwagi te muszą pozostać poufne.

Komisja w terminie dwóch i pół miesiąca zawiadamia Trybunał Obrachunkowy o wszelkich komentarzach, jakie pragnie dodać względem uwag, o których mowa.

Trybunał Obrachunkowy przyjmuje ostateczną wersję sprawozdania specjalnego, o którym mowa, w kolejnym miesiącu.

2. Sprawozdania specjalne, o których mowa w ust. 1, wraz z odpowiedziami Komisji, są niezwłocznie przekazywane Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, aby osobno zadecydowały, w odpowiednim przypadku wspólnie z Komisją, jakie działania należy podjąć w odpowiedzi.

W przypadku podjęcia przez Trybunał Obrachunkowy decyzji o opublikowaniu takich sprawozdań specjalnych w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej* sprawozdaniom tym towarzyszą odpowiedzi Komisji.

3. Trybunał Obrachunkowy może, na wniosek jednej z innych instytucji, wydawać opinie w sprawach odnoszących się do EFR.

Artykuł 141

Jednocześnie ze sprawozdaniem rocznym określonym w art. 139 Trybunał Obrachunkowy przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie poświadczenie wiarygodności sprawozdania finansowego oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń.

ROZDZIAŁ 3

Absolutorium

Artykuł 142

1. Parlament Europejski, na zalecenie Rady stanowiącej większością kwalifikowaną, przed 15 maja roku N + 2 udziela Komisji absolutorium z realizacji finansowej zasobów EFR w roku N, którymi Komisja zarządza zgodnie z art. 2.

2. Jeżeli termin przewidziany w ust. 1 nie może być dotrzymany, Parlament Europejski lub Rada powiadamia Komisję o przyczynach przesunięcia terminu.

3. Jeżeli Parlament Europejski przesunie termin decyzji o udzieleniu absolutorium, Komisja dołoży wszelkich starań w celu jak najszybszego podjęcia środków zmierzających do usunięcia lub ułatwienia usunięcia przeszkód w podjęciu tej decyzji.

Artykuł 143

1. Decyzja o udzieleniu absolutorium obejmuje sprawozdanie finansowe, o którym mowa w art. 118, z wyjątkiem części dostarczanej przez EBI zgodnie z art. 149 ust. 2.

2. W celu udzielenia absolutorium Parlament Europejski, po udzieleniu absolutorium przez Radę, bada sprawozdanie finansowe, o którym mowa w art. 118. Bada on również sprawozdanie roczne Trybunału Obrachunkowego wraz z odpowiedziami Komisji, wszelkie odpowiednie sprawozdania specjalne Trybunału Obrachunkowego odnoszące się do danego roku budżetowego oraz wydane przez Trybunał Obrachunkowy poświadczenie wiarygodności sprawozdania finansowego oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u podstaw rozliczeń.

3. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu, na jego wniosek, wszelkie informacje za dany rok niezbędne do kontroli realizacji zasobów EFR zarządzanych przez Komisję zgodnie z art. 2.

Dostęp do poufnych informacji oraz uzgodnienia dotyczące posługiwania się nimi są zgodne z prawami podstawowymi, ochroną tajemnicy handlowej, przepisami dotyczącymi postępowania sądowego i dyscyplinarnego oraz z interesami Wspólnoty.

Artykuł 144

1. Komisja podejmuje wszelkie właściwe kroki w celu uwzględnienia uwag towarzyszących decyzji Parlamentu Europejskiego o absolutorium, jak również komentarzy towarzyszących zaleceniu dotyczącemu absolutorium przyjętemu przez Radę.

2. Na wniosek Parlamentu Europejskiego lub Rady Komisja składa sprawozdanie w sprawie środków podjętych w kontekście tych uwag i komentarzy, a w szczególności w sprawie instrukcji udzielonych służbom odpowiedzialnym za realizację finansową zasobów EFR. Sprawozdanie to jest przesyłane także Trybunałowi Obrachunkowemu.

3. Decyzja o udzieleniu absolutorium zostaje opublikowana w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

CZĘŚĆ DRUGA

PRZEPISY SZCZEGÓLNE DOTYCZĄCE ZASOBÓW EFR ZARZĄDZANYCH PRZEZ EBI

Artykuł 145

Co roku, przed dniem 1 września, EBI przesyła Komisji swoje szacunki zobowiązań i płatności, które są niezbędne do sporządzenia komunikatu określonego w art. 7 ust. 1 umowy wewnętrznej, w odniesieniu do działań instrumentu inwestycyjnego, łącznie z dotacjami na spłatę oprocentowania, zgodnie z umową wewnętrzną.

W razie konieczności EBI przesyła Komisji uaktualnione szacunki zobowiązań i płatności. Szczegóły tej procedury określa się w umowie o zarządzaniu, o której mowa w art. 152.

Artykuł 146

1. Wkłady, o których mowa w art. 58, przyjęte przez Radę są wpłacane bez kosztów dla beneficjenta przez państwa członkowskie do EBI przez specjalny rachunek otwarty przez EBI w imieniu instrumentu inwestycyjnego zgodnie ze szczegółowymi zasadami ustanowionymi w umowie o zarządzaniu przewidzianej w art. 152.

2. Z wyjątkiem przypadków gdy Rada zadecyduje inaczej w odniesieniu do wynagrodzenia EBI zgodnie z art. 5 umowy wewnętrznej, wpływy otrzymane przez bank za pośrednictwem kredytowego salda specjalnych rachunków, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, uzupełniają instrument inwestycyjny i są uwzględniane przy wezwaniach do wniesienia wkładów, o których mowa w art. 57.

3. Wszystkie prawa wynikające z działań prowadzonych przez EBI przy wykorzystaniu zasobów EFR, w szczególności prawa wierzyciela lub właściciela, nabywają państwa członkowskie.

4. EBI podejmuje się zarządzania środkami finansowymi w odniesieniu do kwot, o których mowa w ust. 1, zgodnie ze szczegółowymi zasadami ustanowionymi w umowie o zarządzaniu przewidzianej w art. 152.

5. Instrument inwestycyjny jest zarządzany zgodnie z warunkami ustanowionymi w umowie AKP-WE, decyzji o stowarzyszeniu zamorskim i umowie wewnętrznej.

Artykuł 147

EBI otrzymuje wynagrodzenie na zasadzie pełnej rekompensaty za zarządzanie operacjami instrumentu inwestycyjnego. Rada podejmuje decyzje w sprawie zasobów i mechanizmów dotyczących wynagrodzenia banku zgodnie z art. 5 ust. 2 umowy wewnętrznej. Środki wykonawcze do tej decyzji są włączone do umowy o zarządzaniu przewidzianej w art. 152.

Artykuł 148

EBI regularnie powiadamia Komisję o działaniach prowadzonych w ramach instrumentu inwestycyjnego, łącznie z dotacjami na spłatę oprocentowania, o wykorzystaniu każdego wezwania do wnoszenia wkładów do EBI oraz, w szczególności, o całkowitych kwartalnych kwotach zobowiązań, zamówień i płatności, zgodnie ze szczegółowymi zasadami ustanowionymi w umowie o zarządzaniu przewidzianej w art. 152.

Artykuł 149

1. EBI prowadzi rachunkowość instrumentu inwestycyjnego, łącznie z dotacjami na spłatę oprocentowania, finansowanymi przez EFR w celu śledzenia całego cyklu przepływu środków finansowych, począwszy od otrzymania środków do ich wypłaty, a także uzyskanych z nich dochodów oraz wszelkich odzyskanych następnie środków. EBI opracowuje odpowiednie zasady i metody rachunkowości zgodne z międzynarodowymi standardami rachunkowości i przedstawia stosowne informacje Komisji i państwom członkowskim.

2. Co roku EBI przesyła Radzie i Komisji sprawozdanie z realizacji działań finansowanych z zasobów EFR, którymi EBI zarządza, łącznie ze sprawozdaniami finansowymi

sporządzonymi zgodnie z zasadami i metodami, o których mowa w ust. 1, oraz informacjami, o których mowa w art. 123 ust. 2.

Dokumenty te zostają złożone w wersji projektu nie później niż dnia 28 lutego oraz w wersji ostatecznej nie później niż dnia 30 czerwca następnego roku budżetowego, tak aby mogły zostać wykorzystane przez Komisję przy opracowywaniu sprawozdania finansowego, o którym mowa w art. 118 niniejszego rozporządzenia, zgodnie z art. 11 ust. 6 umowy wewnętrznej. Sprawozdanie z zarządzania finansowymi zasobami zarządzanymi przez EBI zostaje złożone Komisji przez EBI nie później niż dnia 31 marca następnego roku budżetowego.

Artykuł 150

Do zamówień finansowanych z zasobów EFR, którymi zarządza EBI, zastosowanie mają własne przepisy EBI.

Artykuł 151

W przypadku gdy programy lub projekty są współfinansowane przez państwa członkowskie lub ich organy wykonawcze i odpowiadają priorytetom ustanowionym w krajowych strategiach współpracy przewidzianych w rozporządzeniu wykonawczym, o którym mowa w art. 10 ust. 1 akapit drugi umowy wewnętrznej oraz w art. 20 decyzji o stowarzyszeniu zamorskim, EBI może powierzyć odpowiedzialność za zarządzanie pomocą wspólnotową państwom członkowskim lub ich organom wykonawczym.

Artykuł 152

Szczegółowe zasady wykonania tej części są przedmiotem umowy o zarządzaniu zawieranej między Komisją, działającą w imieniu Wspólnoty, a EBI.

CZĘŚĆ TRZECIA

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE I KOŃCOWE

TYTUŁ I

PRZEPISY PRZEJŚCIOWE

ROZDZIAŁ 1

Przesunięcie sald pozostałych z poprzednich EFR

Artykuł 153

Przesunięcia do 10. EFR sald środków pozostałych z zasobów ustanowionych na mocy umów wewnętrznych związanych z 7. ⁽¹⁾, 8. ⁽²⁾ i 9. ⁽³⁾ EFR (zwanymi dalej „poprzednimi EFR”) dokonywane są zgodnie z art. 1 ust. 2 lit. b), ust. 3 i 4 umowy wewnętrznej.

Artykuł 154

Saldo dochodów z tytułu odsetek od zasobów poprzednich EFR zostaje przesunięte do 10. EFR i przydzielone na te same cele co dochody przewidziane w art. 1 ust. 6 umowy wewnętrznej. To samo ma zastosowanie do pozycji „dochody różne” poprzednich EFR obejmujących na przykład odsetki za opóźnienie otrzymane w przypadku opóźnionej płatności wkładów do tych EFR dokonanej przez państwa członkowskie oraz odsetki narosłe od zasobów EFR zarządzanych przez EBI.

⁽¹⁾ Dz.U. L 229 z 17.8.1991, s. 288.

⁽²⁾ Dz.U. L 156 z 29.5.1998, s. 108.

⁽³⁾ Dz.U. L 83 z 1.4.2003, s. 1.

ROZDZIAŁ 2

Saldą pozostałe z poprzednich EFR

Artykuł 155

Kwoty pochodzące z projektów realizowanych z 9. EFR lub poprzednich EFR, niezapisane jako zobowiązania zgodnie z art. 1 ust. 3 umowy wewnętrznej, lub umorzone, jeżeli Rada nie podjęła jednomyślnie innej decyzji na mocy art. 1 ust. 4 umowy wewnętrznej, zmniejszają część wkładu państw członkowskich ustalonego w art. 1 ust. 2 lit. a) umowy wewnętrznej.

Wpływ wkładu każdego państwa członkowskiego obliczany jest proporcjonalnie do wkładu każdego państwa członkowskiego do 9. EFR. Wpływ będzie obliczany co roku; po raz pierwszy zostanie wyliczony w roku następującym po przeglądzie wyników z 2010 r., przewidzianym w załączniku 1b do umowy AKP-WE.

ROZDZIAŁ 3

Zasady mające zastosowanie do realizacji poprzednich EFR

Artykuł 156

Przepisy 10. EFR dotyczące podmiotów działających w sferze finansów, operacji po stronie dochodów, walidacji, zatwierdzania i realizacji wydatków, systemów informatycznych, przedstawiania sprawozdań finansowych i rachunkowości oraz kontroli

Niniejsze rozporządzenie ma zastosowanie w tym samym okresie co umowa wewnętrzna.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 lutego 2008 r.

zewnętrznej i absolutorium mają również zastosowanie do działań finansowanych z poprzednich EFR.

ROZDZIAŁ 4

Okres przejściowy

Artykuł 157

Procedura dotycząca wkładów państw członkowskich ustanowiona w art. 57–61 ma zastosowanie po raz pierwszy w odniesieniu do wkładów na rok N + 2, pod warunkiem że 10. EFR wejdzie w życie między dniem 1 października roku N a dniem 30 września roku N + 1.

Artykuł 158

Centralna baza danych, o której mowa w art. 98, zostanie ustanowiona do dnia 1 stycznia 2009 r.

TYTUŁ II

PRZEPISY KOŃCOWE

Artykuł 159

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

W imieniu Rady

D. RUPEL

Przewodniczący